

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 16·17 ΦΥΛΛΟΥ
ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ "ΕΚΚΛΗΣΙΑ,,

(1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1952)

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΜΕΡΙΜΝΗ,
ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛ. ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

«Και αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομηθεὶς οἶκος
πνευματικὸς εἰς ἱεράτευμα ἁγίων».

(Α' Πετρ. 2,5)

ΤΙ ΒΛΕΠΟΜΕΝ ΚΑΙ ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ

Δίκαιον εἶναι καὶ ἀπὸ τῆς παρούσης στήλης νὰ ἐκφραστοῦν αἱ εὐχαριστίαι τοῦ «Ἐφημερίου» διὰ τὴν πρόθυμον καὶ ἐνθουσιώδη ὑποδοχὴν, τῆς ὁποίας ἔτυχεν ἀπὸ μέρους τοῦ ἐφημεριακοῦ μας κόσμου ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἐμφανισεῶς του, καὶ διὰ τὰς συνεχιζομένας ἔκτοτε καθημερινὰς ἐκδηλώσεις τῆς πρὸς αὐτὸν στοργῆς καὶ ἐμπιστοσύνης τῶν ἀναγνωστῶν του. Ἄλλ' εἶναι ἐπίσης τῶν στοργικῶν τούτων φίλων μας δικαίωμα νὰ πληροφωρηθοῦν καὶ διὰ τὸ αἶσθημα τῆς βαθείας ἱκανοποιήσεως, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐμπνέουν αἱ ἐκδηλώσεις των, καὶ τῆς ὑπερηφανείας, τὴν ὁποίαν μᾶς προκαλεῖ ἡ διαπίστωσις τῆς ζωτικότητος, τὴν ὁποίαν μαρτυροῦν αἱ ἕκ τῶν ἀπωτάτων ἄκρων τῆς χώρας κατακλύζουσαι τὰ γραφεῖά μας ἐπιστολαὶ τῶν εὐλαβεστάτων ἐφημερίων μας μὲ τὸ πλῆθος τῶν ζητημάτων, τῶν ἐνδιαφερόντων, τῶν προτάσεων, τῶν ἀποριῶν, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὁποίων εἴμεθα πλέον ὑποχρεωμένοι νὰ ὀργανώσωμεν εἰδικὴν ὑπηρεσίαν. Ὅ,τι καὶ ἂν λέγεται καὶ ὅ,τι καὶ ἂν πιστεύεται περὶ τοῦ Ἐφημεριακοῦ μας Κλήρου, ἀποδεικνύεται καθημερινῶς καὶ σαφέστερον, ὅτι μὲ τὴν κατάλληλον ἐμφύχασιν καὶ μὲ τὴν ἀπαραίτητον χειραγώγησιν — παρὰ καὶ τὴν ἔλλειψιν ἐν πολλοῖς τῶν μορφωτικῶν προσόντων — δύναται ν' ἀναδειχθῆ, ὄχι μόνον ἐφάμιλλος πρὸς τὸν πλέον μορφωμένον Κληρὸν οἰασθῆποτε ἄλλης ὁμοδόξου χώρας, ἀλλὰ καὶ πολὺ καλλίτερος ἀπὸ πολλούς. Δὲν χωρεῖ δὲ καμμία ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ἐπ' ἀνδρωσις τῶν ἐφημεριακῶν κενῶν μὲ νέα στελέχη, τὰ ὁποῖα ἔχουν καὶ τὴν ἱερατικὴν κατάρτισιν, τὴν ὁποίαν παρέχει εἰς τοὺς νέους Κληρικοὺς ἡ σύγχρονος — ἔστω καὶ διαφόρων βαθμίδων — ἐκκλησιαστικὴ ἐκπαίδευσις, συντελεῖ, καὶ θὰ συντελέσῃ, σὺν τῷ χρόνῳ, ἀκόμη περισσότερον εἰς τὴν ἀνύψωσιν καὶ τοῦ μορφωτικοῦ ἀκόμη ἐπιπέδου τοῦ

συνόλου τῶν ἐνοριακῶν λειτουργῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Καὶ διὰ τοῦτο μὲ ἰδιαιτέραν χαρὰν χαιρετίζομεν τοὺς νέους ἀποφοίτους τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν καὶ τῶν Φροντιστηρίων, οἱ ὁποῖοι εἴτε προσῆλθον ἤδη εἴτε πρόκειται ἐν καιρῷ νὰ πρόσ-έλθουν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ἰ. Κλήρου.

Βέβαιοι ὅτι ὁ Ἐφημεριακὸς μας Κλήρος ἐν τῷ συνόλῳ του δύναται, πράγματι, νὰ ἐπιτελέσῃ καὶ πολλὰ καὶ μεγάλα, ὅταν ὡς σύνολον πιστεύσῃ εἰς τὰς ἰκανότητας καὶ τὰς δυνατότητας, τὰς ὁποίας διαθέτει, δὲν θεωροῦμεν ἄσκοπον νὰ ὑπενθυμίσωμεν μερικὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλει, ἄλλως τε, ἡ ἐποχὴ, ἐφ' ὅσον εὐρισκόμεθα σήμερον εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, τὴν ὁποίαν μὲ τόσῃ λαμπρότητα πανηγυρίζει ἡ ἱερά μας ὑμολογία. Εἶναι δὲ τοσοῦτω μᾶλλον ἀπαραίτητον νὰ ἀσχοληθῇ τὸ ἱερὸν Σῶμα τῶν ποιμένων τοῦ λαοῦ μας μὲ τὰς σκέψεις αὐτάς, ὅσῳ καὶ αἱ ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν εἶναι μεγαλείτεροι καὶ ἐπιτακτικώτεροι καὶ οἱ παντοειδεῖς ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας μεθοδικώτατα ἐργάζονται διὰ τὴν ματαίωσιν τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας, πού εἶναι τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας ἔργον ἀποκλειστικόν.

Τί πρέπει λοιπὸν νὰ προσέξουν οἱ ἐφημέριοί μας μὲ αὐτὴν τὴν εὐκαιρίαν; Πῶς πρέπει ὅλοι οἱ Ἐφημέριοι τῆς Ἑλλάδος νὰ ἐργασθοῦν κατ' αὐτὸ τὸ νέον ἐκκλησιαστικὸν ἔτος, πού ἀρχίζει ἀπὸ σήμερον, διὰ νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἀποστολῆς των καὶ νὰ δικαιώσουν τὰς ἐλπίδας, πού ἐπ' αὐτῶν στηρίζει ἡ Ἐκκλησία;

1ον. Δὲν πρέπει νὰ ὑπάρξῃ οὐδὲ εἰς Ἐφημέριος, ὁ ὁποῖος νὰ παραλείψῃ νὰ σκεφθῇ τί ἔκαμε ὁ ἴδιος ἕως τώρα, διὰ νὰ καλλιτερεῦσῃ τὸ θρησκευτικὸν καὶ τὸ ἠθικὸν ἐπίπεδον τῶν ἐνοριτῶν του. Τί ἔκαμε, διὰ νὰ γίνουν ζωντανότεροι εἰς τὴν ἀγάπην ὅσοι ἀπὸ τοὺς ἐνορίτας του εἶναι εὐσεβεῖς; τί ἔκαμε, διὰ νὰ πεισθοῦν οἱ ἀδιάφοροι, ὅτι ἔχουν καθήκον καὶ συμφέρον νὰ ἐνδιαφεροῦν διὰ τὴν ψυχικὴν των σωτηρίαν; τί ἔκαμε, διὰ νὰ πεισθοῦν οἱ τυχὸν ἀσεβεῖς καὶ οἱ κακοί, ὅτι μὲ τὴν ἀσέβειαν καὶ μὲ τὴν κακίαν κατεργάζονται τὴν ἰδικὴν των καὶ τῆς οἰκογενείας των καὶ τῆς κοινωνίας τὴν καταστροφὴν; Ὅ,τι δὲν ἔκαμε, τυχόν, εἰς τὸ παρελθόν, πρέπει νὰ τὸ ἐπιχειρήσῃ τώρα, μὲ τὴν ἑναρ-

«Ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ Πατὴρ μου ὁ γεωργός ἐστίν».

(Ἰωάν. 15,1)

ξιν τοῦ νέου ἔτους τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ζωῆς, κάθε Ἐφημέριος.

2ον. Ἄν ὁ ἴδιος ὁ Ἐφημέριος, δι' οἰονδήποτε λόγον, δὲν εἶναι ἱκανὸς διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν ἐνὸς ἢ περισσοτέρων ἀπὸ τὰ προβλήματα τοῦ πνευματικοῦ του ποιμνίου, τί ἔκαμε ἕως τώρα διὰ νὰ εὕρῃ τοὺς ἱκανοὺς καὶ καταλλήλους, ποὺ θὰ ζητήσῃ τὴν βοήθειάν των, διὰ νὰ κάμουν ἐκεῖνοι ὅ,τι δὲν δύναται νὰ κάμῃ αὐτός; Ἄν ἕως τώρα δὲν ἐπρόσεξε αὐτὸ τὸ σημεῖον, εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ προσέξῃ τώρα καί, μὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ νέου ἔτους τῆς Ἐκκλησίας μας, ὀφείλει κάθε Ἐφημέριος νὰ λάβῃ τὴν ἀπόφασίν του, ὅτι δὲν πρέπει νὰ μείνῃ «μὲ τὰ χέρια δεμένα», ἀλλὰ μὲ κάθε τρόπον νὰ ζητήσῃ τὴν συμβουλήν καὶ καθοδήγησιν τοῦ Μητροπολίτου καὶ τοῦ Πρωτοσυγκέλλου καὶ τὴν συμπαράστασιν καὶ τὴν σύμπραξιν τοῦ Ἱεροκλήρου, τοῦ Κατηχητοῦ, τοῦ Πνευματικοῦ ἢ καὶ ἄλλων εὐσεβῶν προσώπων, Καθηγητῶν, Διδασκάλων, Ἱατρῶν κλπ.

3ον. Εἶναι ὅμως ἀπαραίτητον καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἐφημέριος νὰ καταρτίξῃ ὁλοὲν καὶ καλλίτερον τὸν ἑαυτὸν του καὶ πρέπει, μὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ νέου ἔτους, νὰ κάμῃ ἐξάπαντος τὸ πρόγραμμα τοῦ αὐτοκαταρτισμοῦ του, μὲ βάσιν τὴν ζωντανὴν Προσευχὴν, τὴν μελέτην τῶν Γραφῶν, τὴν ἐνσυνείδητον καὶ ἐν φόβῳ Θεοῦ ἐπιτέλεσιν τῶν ἱερατικῶν του καθηκόντων καὶ τὴν ἐνσυνείδητον καὶ ζωντανὴν συμμετοχὴν του εἰς τὴν ἁγίαν Τράπεζαν τῆς θ. Εὐχαριστίας.

Εἰς ὅ,τι δὲ ἀφορᾷ τὴν τεχνικὴν, οὕτως εἰπεῖν, πλευρὰν τῶν καθηκόντων του εἶναι ἀπαραίτητον νὰ συμβουλευέται συχνὰ κατὰλληλα βιβλία καὶ διαρκῶς νὰ πλουτίξῃ τὰς γνώσεις του μὲ τὴν μελέτην, ποὺ δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀφίη ἰστέ.

Αὐτὰ τὰ τρία βασικὰ καὶ κεφαλαιώδη εἶναι ἀνάγκη νὰ προσέξῃ κάθε Ἐφημέριος σήμερον καὶ αἱ στήλαι μας εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν ὅλων τῶν ἀναγνωστῶν μας, δι' ὅ,τι μᾶς ἤθελε προβληθῆ ἰσχερικὸν πρὸς αὐτὰ τὰ τρία βασικὰ καὶ κεφαλαιώδη.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως δὲν θεωροῦμεν ἄσκοπον νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς φύλλου τὴν ἐξέτασιν καὶ τῶν εἰδικωτέρων θεμάτων, ποὺ πρέπει ν' ἀποτελέσουν τὸ περιεχόμενον τῆς δραστηριότητος κάθε Ἐφημερίου κατὰ τὸ νέον αὐτὸ ἔτος.

«Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ»

«Μείνατε ἐν ἐμοί, καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν».

(Ἰωάν. 15,3)

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Α΄.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

«Καὶ ἐποίησεν δώδεκα ἵνα ᾧσιν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρῦσσειν...» (Μάρκ. 3 14)

Ὅταν ὁ Κύριος ἡμῶν ἤρχισε τὸ στάδιον τῆς ἐπιγείου δράσεώς Του, ἐπῆρε κοντὰ Του δώδεκα ἄνδρας, οἱ ὅποιοι θὰ ἀπετέλουν τοὺς κυρίως μαθητὰς Του. Ἐπῆρε κοντὰ Του αὐτούς, οἱ ὅποιοι θὰ Τὸν ἐγνώριζαν καλλίτερα, θὰ παρακολουθοῦσαν ὅλην Του τὴν ζωὴν, θὰ εἶχαν κάθε ἡμέραν ἔμπρός των τὴν δύναμιν τὴν θείαν, ἣ ὁποία χρειάζεται πάντοτε εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ ἔργου τοῦ Κυρίου, θὰ ἦσαν οἱ κυρίως ἐργάται τοῦ εὐαγγελίου Του.

Εἰς τὰ Εὐαγγέλια δυνάμεθα νὰ τοὺς παρακολουθήσωμεν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν. Ἦσαν ἀπλοῖκοι ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι καὶ αὐτοὶ δὲν ἤξευραν καλὰ - καλὰ διατὶ ἀκολουθοῦσαν τὸν Διδάσκαλον, τὸν ὁποῖον ὅμως τοὺς ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ παρακολουθοῦν. Τοὺς βλέπομεν ὅπως εἶναι, μὲ τὰς ἀδυναμίας των, μὲ τοὺς θυμούς των ἅποτε, μὲ τῆς ἔλλειψιν καρτερίας εἰς τὰς δυσκολίας, μὲ τὰς παρεξηγήσεις των, μὲ τὴν ἀπιστίαν των ἀκόμη... Ἐν τούτοις οἱ ἀπλοῖκοι αὐτοὶ ἄνθρωποι εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐπρόκειτο νὰ διαδώσουν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς γῆς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Διδασκάλου των. Αὐτοὶ, οἱ ὅποιοι εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν ἐννοοῦσαν τὴν διδασκαλίαν Του, ποὺ ἐδυσπιστοῦσαν εἰς τὰ θαύματά Του, ποὺ δὲν ἦσαν ἱκανοὶ νὰ ἐννοήσουν τὴν δύναμιν Του, ποὺ Τὸν συνεβούλευαν νὰ μὴν ὑποστῆ τὸ Πάθος Του, ποὺ τόσον ὀλίγον ἐνόησαν τὴν ἐννοιαν τῆς ἀποστολῆς των, ὥστε φιλονεικοῦν διὰ τὸ ποῖος ἀπ' αὐτοὺς θὰ εἶναι πρῶτος, ποὺ Τὸν ἀροῦνται ἔμπροσ εἰς μιὰν ἀνήλικον θυρωρόν, ποὺ Τὸν ἐγκαταλείπουν μόνον μόλις ἀνέβηκε εἰς τὸν Σταυρόν, ποὺ δὲν δέχονται ἀμέσως ὡς πραγματικὸν γεγονὸς τὴν ἀνάστασίν Του. Αὐτοὶ, ἐν τούτοις, πρόκειται νὰ εἶναι οἱ κήρυκες τῶν ἀληθειῶν τῆς Θρησκείας Του, ἐκεῖνοι ποὺ θὰ γυρίσουν ὀλόκληρον τὸν κόσμον πρὸς χάριν τοῦ Εὐαγγελίου Του, ποὺ θὰ ὑφίστανται πρὸς χάριν τοῦ ὀνόματός Του παντὸς εἶδους μαρτύρια, θὰ γίνουν τροφή τῶν θηρίων, θὰ καοῦν ζωντανοί, θὰ δώσουν τὸ αἷμά των ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, ἐκεῖνοι, τέλος, ποὺ θὰ γίνουν οἱ στῦλοι τῆς Ἐκκλησίας Του.

«Καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ, εἰ μὴ μίσηγη ἐν τῇ ἀμπελῶ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, εἰ μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε».

(Ἰωάν. 15,4)

Καὶ ὁμοῦς οἱ μαθηταὶ Του αὐτοὶ εἶχαν εἰς τὸ ἐνεργητικόν των κᾶτι, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀρκετὸν διὰ νὰ τοὺς χαρίσῃ ὁ Κύριος τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, διὰ νὰ ἀναπληρώσῃ ὅλας τὰς ἀδυναμίας των καὶ νὰ τοὺς κάμῃ ἱκανοὺς νὰ ἀλλάξουν τὸν κόσμον ὁλόκληρον. Εἶχαν ἀφιερωθῆ ὁλόκληροὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν· «Ἰδοὺ, Κύριε, ἀφῆκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι». Τὰ ἄφησαν ὅλα καὶ ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν. Ἐξεπατρίσθησαν. Ἄφησαν οἰκογένειαν, πᾶν ὅ,τι εἶχαν. Διὰ τοῦτο ὁ Κύριος ἐδέχθη τὴν ἀφιέρωσίν των, ἀνεπλήρωσε τὰς ἑλλείψεις των, ἀπέστειλε τὴν ἀκατανίκητον ἐκείνην δύναμιν τοῦ Ἁγίου Του Πνεύματος, μετὰ τὴν ὁποῖαν ὀπλισμένοι κατόπιν ἐπολέμησαν καὶ ἐνίκησαν ἐναντίον ὅλων τῶν δυσκολιῶν τοῦ ἔργου των, μετὰ τὴν ὁποῖαν ἐθεμελίωσαν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

Εἰς ὅλας τὰς ἐποχὰς ὑπάρχουν θαυμασταὶ τῶν ἁγ. Ἀποστόλων. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ. Χρειάζεται νὰ ὑπάρχουν καὶ ἐκείνοι, οἱ ὁποῖοι θὰ εἶναι ἕτοιμοι νὰ ἐφαρμόσουν τὸ παράδειγμα των εἰς τὴν ζωὴν των.

Β΄.

ΑΝΑΓΚΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ

«Καὶ ἃ ἠκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους, διδάξαι» (Β΄ Τιμόθ. 2, 2).

Μετὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος προέτρπε τὸν μαθητὴν του Τιμόθεον νὰ μὴ ἀρκεσθῆ εἰς ὅ,τι αὐτὸς μόνος ἠδύνατο νὰ πράξῃ ὑπὲρ τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ νὰ φροντίσῃ νὰ μεταδώσῃ τὴν γνῶσίν του καὶ τὸ χάρισμά του καὶ εἰς ἄλλους ἀνθρώπους, «πιστοὺς» καὶ ἱκανοὺς νὰ πολλαπλασιάσουν καὶ νὰ συνεχίσουν τὴν ἰδικὴν του προσπάθειαν, προθύμους καὶ ἱκανοὺς νὰ διδάξουν καὶ ἄλλους εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας. Πράγματι δὲ δὲν εἶναι ἀρκετὸν τὸ νὰ ἐργασθῶμεν μόνον ἡμεῖς διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν χριστιανικῶν ἰδανικῶν· εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξασφαλίσωμεν καὶ τὴν εὐρυτέραν διάδοσίν των, μετὰ ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρους πιστοὺς ἐργάτας, ἀλλὰ καὶ τὴν συνέχειαν, τὴν διαρκῆ ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου, μετὰ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον ἀφωσιωμένους ὁπαδοὺς τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος, προ-

«Ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶ καὶ ληστής».
(Ἰωάν. 10,1)

θύμους νὰ κατοπαθήσουν «ὡς καλοὶ στρατιῶται Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Εἰς ἀποτυχίαν εἶναι καταδικασμένα ὅλα τὰ ἔργα τὰ προσωπικά, τὰ ὁποῖα στηρίζονται εἰς μόνην τὴν ἐργατικότητα καὶ τὴν προθυμίαν ἐνὸς ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος θὰ ἔχη τὴν ἀδυναμίαν νὰ μονοπωλῇ τὸ ἔργον καὶ νὰ μὴ ἀνέχεται νὰ βλέπῃ καὶ ἄλλους, ὁμοίους ἢ ἀνωτέρους του, ἐργάτας ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου ἢ ὁ ὁποῖος δὲν θὰ ἔχη τὴν ἰκανότητα νὰ εὕρῃ ἄλλους πραγματικούς συνεργάτας καὶ συνεχιστάς.

Αὐτὸς ὁ Κύριος δὲν ἠρκέσθη εἰς ὅ,τι αὐτὸς προσωπικῶς ἔκαμεν εἰς τὸν κόσμον, ἀλλὰ ἐφρόντισε, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, καὶ νὰ εὕρῃ καὶ νὰ προπαιδεύσῃ τοὺς συνεχιστάς τοῦ ἔργου Του, τοὺς ἀγίους Ἀποστόλους, καὶ ἐμερίμνησε καὶ διὰ τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου τούτων διὰ τῆς ἀδιακόπου ἱερατικῆς διαδοχῆς. Μὲ ποῖον λοιπὸν δικαίωμα, ἄνθρωποι ἡμεῖς ἀδύνατοι καὶ ἀνίκανοι καὶ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀκατάρτιστοι, καὶ μὲ ποῖαν δύναμιν, εἶναι δυνατὸν ν' ἀγνοήσωμεν — μέσα μάλιστα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποίαν Ἐκεῖνος ἴδρυσεν — τὴν ἀνάγκην τῆς ἀπροσωποληψίας καὶ τῆς συνεργασίας καὶ τῆς συνοχῆς ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Ἐθαγγελίου; Καὶ ὅμως ἡ ἀνάγκη αὐτὴ ἀγνοεῖται πολλάκις καὶ ἔνεκα τούτου αἱ χριστιανικαὶ δυνάμεις παραμένουν νεκραὶ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ ἀνεέργητοι!

Ἐπάρχει, ἐν τούτοις, μεγαλυτέρα σήμερον ἢ ἀνάγκη τῆς συνοχῆς καὶ τῆς συνεχείας — μεγαλυτέρα παρά ποτε ἄλλοτε — διότι καὶ οἱ ἀντίπαλοι ἐργάζονται μὲ περισσότερον σύστημα καὶ μὲ ἀποτελεσματικωτέραν μεθοδικότητα, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ἀκριβῶς, στρέφεται ἡ προσοχὴ ὅσων πραγματικῶς πονοῦν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. Πρέπει νὰ σχηματισθοῦν ζωντανοὶ χριστιανικοὶ πυρῆνες ἀπὸ ἀνθρώπους πιστούς, «οἵτινες ἰκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι», ἀλλὰ πρέπει οἱ ἀποτελοῦντες τοὺς πυρῆνας αὐτοὺς νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψει, ὅτι θὰ εἶναι «στρατιῶται Ἰησοῦ Χριστοῦ» καὶ ὄχι ὁπαδοὶ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου, πραγματικοὶ ἀθληταί, ὑποχρεωμένοι ν' ἀθλήσουν «νομίμως», διότι δὲν ἀρκεῖ, κατὰ τὸν ἅγιον Ἀπόστολον Παῦλον, νὰ ἀθλῇ τις ἀπλῶς, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ ἀθλῇ «νομίμως», ἐὰν θέλῃ δικαίως νὰ στεφανωθῇ. «Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ» (Β' Τιμόθ. 2, 5).

ΓΑ' ἮΟΣ Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ

«Ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμὴν ἐστὶ τῶν προβάτων. Τούτῳ δ' θηρῶρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει».

(Ἰωάν. 10, 2-3)

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΟΥ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΟΥ

Ἐκυκλοφόρησε τὰς τελευταίας ἡμέρας ἐγκύκλιος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν πρὸς τὸν ἱερὸν κλῆρον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, παραγγέλλουσα τὴν κατὰ τρόπον ἀσκανδάλιστον διὰ τὰς συνειδήσεις τῶν πιστῶν τέλεσιν τῶν ἱερῶν τελετουργιῶν.

Ἐπειδὴ τὸ θέμα εἶναι εὐρύτερον ἐνδιαφέροντος, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ παρουσιασθῇ καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ «Ἐφημέριος», διὰ νὰ προκαλέσῃ γενικώτερον τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγναστῶν του ἐφημεριῶν τῆς Ἐκκλησίας μας. Διότι εἶναι ἀληθές, ὅτι μερικοὶ ἐξ ἡμῶν δὲν ἔχουν ἀντιληφθῆ οὔτε ἐκτιμήσει, ὅσον πρέπει, τὴν σημασίαν πού ἔχει ἡ καλὴ καὶ κατανυκτικὴ τέλεσις τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Ἄλλως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξηγηθῇ ἡ σπουδὴ, τὴν ὁποίαν ἐπιδεικνύουν κατὰ τὴν τέλεσίν των.

Τὸ θέμα, διὰ νὰ κατανοηθῇ ὅσον πρέπει, χρειάζεται νὰ τὸ ἀτενίσωμεν ἐκ δύο πλευρῶν. Πρῶτον ἐκ τῆς πλευρᾶς τῆς ἀξίας τῆς προσευχῆς τοῦ ἱερέως καὶ δεύτερον ἐκ τῆς πλευρᾶς τῶν πιστῶν καὶ τοῦ σκανδάλου πού προκαλεῖ. Καὶ ἐν πρώτοις, ὁ ἱερεὺς κατὰ τὴν στιγμήν πού τελεῖ μίαν οἰανδήποτε ἱεροπραξίαν, εἴτε ἐντὸς τοῦ Ναοῦ εἴτε ἐκτὸς αὐτοῦ, εἶναι ὁ μεσίτης μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Καλεῖται νὰ προσευχηθῇ, ἐν κατανύξει, διὰ τὰς ἀνάγκας τὰς πνευματικὰς καὶ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ του καὶ τοῦ ποιμνίου του. Τὴν στιγμήν ἐκείνην, «ἀποθέτων πᾶσαν βιωτικὴν μέριμναν» καὶ ἀπομακρύνων κάθε ἄλλην σκέψιν του, ὀφείλει νὰ ἀφιερῶται εἰς τὴν «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ» προσευχήν, διότι ὁ Θεὸς «τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας Αὐτόν». Εἰς τοιαύτην συνομιλίαν τοῦ ἱερέως μετὰ τοῦ Θεοῦ δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ σπουδὴ καὶ προχειρότης. Ὁ ἱερεὺς δι' ὄλων του τῶν πνευματικῶν δυνάμεων ἀνυψοῦται καὶ κατανύσσεται. Ἡ προσευχὴ του τότε γίνεται δεκτὴ παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ προκαλεῖ τὰ θαύματα τοῦ ἔλεους Του. Ἄλλως ἀποβαίνει ἐθνικὴ βαττολογία καὶ ἄκαρπος πολυλογία· αἱ ἱεραὶ Ἀκολουθίαι καταντοῦν ξηρὸς τύπος, χωρὶς ζωὴν καὶ δύναμιν, καὶ ὁ ἱερεὺς πρόσωπον μηχανικὸν κινοῦν τὴν γλῶσσαν του ἐκ συνηθείας, χωρὶς νὰ παρακολουθῇ τὴν ἔννοιαν τῶν προσευχῶν του. Εἶναι ἀνάγκη, ἄρα γε,

«Καὶ τὰ ἴδια πρόβατα φωνεῖ κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά».

(Ἰωάν. 10,3)

νά σημειώσωμεν, ὅτι τοιαύτη προσευχή ἀποτελεῖ προσβολήν κατ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ κατάκρισιν ἡμῶν τῶν ἰδίων ;

Ἐκ δευτέρου, τὸ προκαλούμενον σκάνδαλον εἰς τὰς τάξεις τῶν πιστῶν εἶναι ἀπροσμέτρητον. Καὶ ὅταν ἀκόμη οἱ χριστιανοὶ μας στεροῦνται πνευματικότητος, ἐπιθυμοῦν τὸν ἱερέα ἀνώτερον τοῦ ἑαυτοῦ των. Τὸν παρακολουθοῦν εἰς ὅλας του τὰς ἐκδηλώσεις καὶ ἰδίως εἰς τὴν τέλεσιν τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Ὅταν ἐκεῖνος προσεύχεται, ὅλοι σιωποῦν καὶ ἔχουν ἐστραμμένα τὰ βλέμματα πρὸς αὐτόν. Καὶ δικαίως. Τὸ πρωταγωνιστοῦν πρόσωπον, οὕτως εἰπεῖν, εἶναι ὁ ἱερεύς. Τὰς μεσιτείας ἐκείνου ζητοῦν καὶ τὸν προσέχουν. Ὅταν τελειώσῃ, τὸν σχολιάζουν. Ἐάν, ἐπομένως, δώσῃ τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι μὲ σπουδὴν καὶ βεβιασμένως προσηυχήθη, διὰ τὰ τελειώνη γρήγορα καὶ νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ αὐτὰ εἰς ἄλλην τελετουργίαν, τὸ σκάνδαλον εἶναι μέγα. Ὁ Κύριος μετὰ περισσῆς αὐστηρότητος κολάζει τοὺς προκαλοῦντας σκανδαλισμὸν (Ματθ. 18, 6-7).

Ἀντιθέτως, προσευχή τοῦ ἱερέως, γινομένη μετὰ κατανύξεως, εὐλαβείας καὶ προσοχῆς, καὶ τοῦ Θεοῦ τὸ ἔλεος ἐπισπᾷ καὶ τῶν πιστῶν τὴν προσοχὴν καὶ κατανύξιν διεγείρει. Ὁ λαὸς μας δὲν γνωρίζει νὰ προσεύχεται. Ὅλιγοι ἐκ τῶν πιστῶν μας παρακολουθοῦν τὰς λειτουργίας μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς. Παρακολουθήσατε τὸ Μυστήριον τοῦ γάμου καὶ θὰ πεισθῆτε. Εἶναι τὸ κατ' ἔξοχον Μυστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον αἱ συζητήσεις, κατὰ τὴν ὄραν τῆς τελéseως του, εἶναι συνήθεις. Ἡ τάξις ἡ ἐκκλησιαστικὴ διασαλεύεται κατὰ τρόπον ἀποκαρδιωτικόν. Ἀκόμη καὶ κατ' αὐτὴν τὴν θείαν Λειτουργίαν λαμβάνουν χώραν ψίθυροι καὶ μικροσυζητήσεις. Ἐν πολλοῖς ἡμεῖς οἱ ἱερεῖς εἴμεθα καὶ καὶ δι' αὐτὸ ὑπεύθυνοι. Δὲν ἐπροσέξαμεν τὴν λατρείαν. Τὰ ψαλλόμενα καὶ τὰ ἀπαγγελλόμενα ἐκ μέρους τῶν ψαλτῶν καὶ τῶν ἱερέων προφέρονται κατὰ τρόπον ἀκατάληπτον καὶ ἐνίοτε ἀφορήτως βεβιασμένον. Αἱ λέξεις δὲν διακρίνονται. Πολὺ περισσότερον αἱ ἔννοιαι δὲν εἶναι νοηταί, ἔνεκα τῆς κακῆς προσφορᾶς καὶ προφορᾶς των. Πῶς νὰ ἐλκυσθῇ ἔτσι τῶν ἀκροατῶν ἡ προσοχή ; Πῶς νὰ κεντρισθῇ ἡ ψυχὴ των καὶ νὰ αἰσθανθῇ ἑαυτὴν μεταωριζομένην εἰς σφαιρᾶν ἀνωτέραν πνευματικῆς κατανύξεως ;

Ἡ ἔλλειψις μορφώσεως εἰς τὸν κλῆρον μας εἶναι μία αἰτία τοῦ κακοῦ. Δὲν εἶναι ὅμως δυνατόν ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην νὰ ἀποκτήσῃ ἡ Ἐκκλησία μεμορφωμένον κλῆρον. Ἡ

«Ὅταν δὲ τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἶδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ».

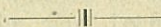
(Ἰωάν. 10,4)

μόρφωσις του εξαρτᾶται ἀπὸ πολλοὺς παράγοντας. Ἔως οὖν ἐπιτευχθῆ αὐτό, ὁ σημερινὸς κληρὸς τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας ὀφείλει νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ ὑστέρημα τῆς μορφώσεώς του διὰ τῆς προσεκτικῆς καὶ εὐλαβοῦς ἐκπληρώσεως τῶν ὑψηλοτάτων του καθηκόντων. Δὲν εἶναι, νομίζομεν, δύσκολον νὰ ἐμφανισθῆ ὁ ἱερεὺς προσεκτικὸς κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν εὐχῶν εἰς τὰς ποικίλας τελετουργίας. Ἐὰν δὲν ἐννοῆ πλήρως τὴν ἐννοίαν τῶν, τί θὰ τὸν ἐμποδίσῃ ν' ἀπευθυνθῆ εἰς τοὺς ἰκανωτέρους του διὰ νὰ διδαχθῆ; Ζῆλος χρειάζεται καὶ προσοχή καὶ εὐλάβεια. Ἄρεται δηλαδὴ τελείως ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τὴν κατὰ κόσμον παιδείαν, ἀρεταὶ κατορθωταὶ καὶ εὐκολοὶ εἰς οἰονδήποτε ἱερέα, εἰς οἵανδήποτε βαθμίδα τῆς μορφωτικῆς κλίμακος καὶ ἂν εὐρίσκειται. Ἄλλως τε, ὅλοι οἱ ἱερεῖς μας ἑκατοντάκις καὶ χιλιάκις ἐπαναλαμβάνουν τὰς αὐτὰς προσευχάς. Εἶναι δύσκολον νὰ προσέξουν καὶ νὰ ἀφομοιώσουν τὴν ἐννοίαν τῶν ἰδίων προσευχῶν, τὰς ὁποίας ἐπὶ ἔτη ἐπαναλαμβάνουν; Μόνον ἀσυγχώρητος ἀμέλεια καὶ τελεία ἀδιαφορία δύναται νὰ ἀποδοθῆ εἰς τοιοῦτους ἱερεῖς.

Ἄλλ' ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡ εὐθύνη μας εἶναι ἀπειρος. Δὲν ἔχομεν μόρφωσιν. Δὲν ἔχομεν καιρὸν διαθέσιμον διὰ μελέτας. Διατί νὰ μὴ ἔχομεν προσοχὴν καὶ εὐλάβειαν καὶ κατάνυξιν, ὅταν προσευχόμεθα; Αὐταὶ αἱ ἀρεταὶ εἶναι ἀρκεταί, διὰ νὰ προσευχόμεθα ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐνεπιστεύθη ὁ Κύριος, τοῦλάχιστον ἀσκανδάλιστως. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτον καθήκον καὶ τὸ κυριώτερον μέλημα τοῦ τελεουργοῦ ἱερέως.

Ἄρχιμ. ΤΙΜ. ΧΑΛΟΦΤΗΣ

ΚΡΙΣΙΜΟΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ

Α'.

Μίαν πολὺ ἐνισχυτικὴ συμβουλή δίδει ὁ σοφὸς Σολομών, «ὅς ἀπωθεῖται παιδείαν, μισεῖ ἑαυτόν, ὁ δὲ τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπᾷ ψυχὴν αὐτοῦ» (Παροιμ. 15, 32). Ὁ πιστὸς πιστεύει ὅτι καθε δοκιμασία, τὴν ὁποίαν βέβαια δὲν ἐπροκάλεσεν ἡ ἀσυνεσία, δίδεται κατὰ θεϊαν παραχώρησιν καὶ ἀγάπην, ἔστω καὶ ἐὰν εἶνε πικρὰ καὶ ἐλεγκτικὴ. Διὰ τοῦτο πιστεύει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ποὺ οὕτω πως τὸν ἐπεσκέφη, θὰ συντελέσῃ στὴν ψυχικὴ του ὠφέλεια, στὸ ἠθικὸ του συμφέρον' «ἐπὶ τὸ συμφέρον ἡμῶν» παι-

«Ἄλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσουσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἶδασιν τῶν ἄλλοτρίων τὴν φωνήν». (Ἰωάν. 10,1)

δαγωγῆι ὁ ἀγαθὸς Θεός. Δέχεται τὴν δοκιμασίαν τῆς ἀρρώστειας ἔστω, δὲν τὴν ἀπωθεῖ, διότι ἀγαπᾷ τὴν ψυχὴν του, ἡ ὁποία ὠφελεῖται ἐξ αὐτῆς. Ἡ σκέψις αὐτὴ καὶ ἡ παράτασις μιᾶς ἀρρώστειας δημιουργεῖ τὴν συνείδησιν στὸν ἄρρωστο, ὅτι εἶνε ἄρρωστος καὶ ὅτι ἀπαιτεῖται κάποιον χρονικὸν διάστημα, κάποια θεραπεία καὶ τὸ μεγάλο φάρμακον τῆς ὑπομονῆς.

Τὸ παίρνει ἀπόφασιν ὅτι «ἠγγαρεύθη νὰ φέρῃ αὐτὸν τὸν σταυρὸν» καὶ ὑπομονητικὰ καὶ θαρραλέα ἀντιμετωπίζει τὸν ἀγῶνα. Βοηθεῖται πρὸς τοῦτο ἀπὸ τοὺς οἰκείους του ἢ τὸ νοσηλευτικὸν περιβάλλον τοῦ νοσοκομείου ἢ ἀπὸ τὸν ἐμπνέοντα πάντοτε δυνάμεις καὶ αἰσιοδοξίαν ἰατρὸν καὶ ἀγωνίζεται ἀποτελεσματικά. Δύναμιν διὰ τὴν καλύτεραν ἀντιμετώπισιν ἀντλεῖ ὁ ἄρρωστος ἀπὸ τὸ συναίσθημα τῆς ἐλπίδος. Ὁ ἄρρωστος ἐλπίζει πάντοτε· ἔστω καὶ ἂν οἱ γύρω του ἀπογοητευμένοι τὸν ἀντικρύζουν, ἐκεῖνος σὰν φιλόζωος ποῦ εἶνε, ἐλπίζει. Ἐλπίζει ὅτι θὰ θεραπευθῆ, θὰ γίνῃ καλὰ καὶ θὰ ἐπανέλθῃ στὴν ἐργασία του. Ἀληθινά, ἡ ἐλπίς αὐτὴ γίνεται μία ὑπέροχος πηγὴ δυνάμεως καὶ ἀννψώσεως τοῦ ἠθικοῦ τοῦ ἄρρώστου.

Τὰ πράγματα πηγαίνουν καλὰ. Ἡ ἀρρώστεια ἐξέλθεται ὀμαλά καὶ ὁ ἄρρωστος ἐλπίζει καὶ ἀγωνίζεται. Πολλὰκις ὅμως τὴν ὀμαλότητα διαδέχεται ἡ ἀνασχητικὴ ἀνωμαλία, ἡ ἀβεβαιότης, τὸ χάος, τὸ ἐπικίνδυνον. Ἡ λευκὴ περιστερὰ ἀποχαιρετᾷ καὶ τὴν θέσιν της καταλαμβάνουν τὰ μαῦρα κοράκια! Διατί; Αἰτία τῆς ἀναμενομένης ἢ ἀπροσδοκῆτου τροπῆς ταύτης εἶνε ἄλλοτε μὲν τὸ μακροχρόνιον τῆς ἀσθενείας, ἄλλοτε δὲ ὁ ὑψηλὸς πυρετὸς καὶ οἱ ἀφόρητοι πόνοι καὶ ἄλλοτε τὸ ἀνιάτον τῆς ἀσθενείας. Ἡ δυσάρεστος αὐτὴ στροφή ἀνησυχεῖ τοὺς πάντας. Ὁ ἄρρωστος πνυρέσσει, πονεῖ...! Διατρέχει ὧρες, στιγμῆς καὶ ἡμέρες κρίσιμες. Ἄν τώρα ἔξῃ καὶ τὸ ἀτύχημα νὰ στερεῖται οἰκείων, ὁ πόνος γίνεται δυσβάστακτος καὶ παντοῦ «ἄπρακτα καθικετεύει». Βλέπει τὸν ἑαυτὸν του ἐγκαταλελειμμένον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰς δυνάμεις του. Τὸ σκάφος κλυδωνίζεται καὶ τὰ κύματα ἀλλεπάλληλα ἐφοροῦν κατ' ἐπάνω του· «Κύριε, τίς με ὄυσεταί ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου;»

Μήπως εἶσαι ἔτοιμος, φίλε ἀναγνώστα, νὰ τὸν ἀδικήσης; Μὴ λησμονώμεν, ὅτι καὶ ὁ πιστὸς χριστιανὸς εἶνε ἄνθρωπος, τὸ ἀνθρώπινον στοιχεῖον δὲν τὸν ἀπολείπει, διὸ καὶ ἀναφωνεῖ, «Πάτερ, παρελθέτω τὸ ποτήριον τοῦτο...». Λυγίζει καὶ ὁ πιστὸς ἄν-

«Ἐγὼ εἶμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθειν ὑπὲρ τῶν προβάτων».
(Ἰωάν. 10,11)

θρωπος και κάμπτεται ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ πόνου και ἀπὸ τὴν ἀπει-
λὴν τῆς ἐπιδεινουμένης ἀσθeneίας.

Ἴδου οἱ κρίσιμες ὥρες τοῦ ἀρρώστου ! «Κύριε ἀπόλλυμαι».

Και τὸ φιλόστοργο χέρι τοῦ Θεοῦ ; Ἀπλώνεται. Ἐκεῖνος, ὁ
ὁποῖος ὑπεσχέθη «οὐ μὴ σε ἀνῶ, οὐδ' οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω»,
Ἐκεῖνος, ὁ ἀστάθμητος παράγων διὰ τοὺς πολλούς, λέγει «εἶδον
τὰς προσευχὰς σου», ἐπεμβαίνει και χύνει βάλαμον παρηγορίας,
δύναμιν θεῖαν και ὑπεράνθρωπον, τόνωσιν ψυχικὴν ἀνυπολόγι-
στον, και ἡ λυγισμένη ψυχὴ τοῦ ἀρρώστου ἀναλαμβάνει και ἀνα-
θαρρεῖ.

Ἐδῶ ὅμως, στίς κρίσιμες αὐτὲς κυρίως στιγμῆς, καλεῖται νὰ
πάρῃ ἐνεργὸν θέσιν και νὰ παίξῃ ρόλον ἀναζωογονήσεως ἡθικῆς
και σωτηρίου πρὸς τὸν ἀρρώστον ὁ ἱερεὺς.

Ἐφθάσαμεν, ἔπειτα ἀπὸ μακρὰν εἰσαγωγὴν, εἰς τὸ σημεῖον
ποῦ μᾶς ἐνδιαφέρει ὡς κληρικούς.

Ὁ συμπαθὴς ἱερεὺς κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του, ποῦ δὲν θὰ
εἶναι βέβαια ἡ πρώτη, θὰ παραστήσῃ τὸν φιλάνθρωπον Ἰησοῦν
«δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθeneίαις ἡμῶν». Ὁ ἱερεὺς θὰ
γίνῃ ὁ στοργικώτερος συμπαραστάτης τοῦ ἀγωνιζομένου μεταξὺ
ζωῆς και θανάτου ἴσως ἀρρώστου. Ὁ ἱερεὺς θὰ κάμῃ τὸν πόνον
τοῦ πονοῦντος ἰδικόν του. Θὰ χύσῃ στὴν τραυματισμένη ψυχὴ
δύναμιν ἀπὸ τὴν ἰδικὴν του πλουσίαν ἀπὸ θεῖαν χάριν ψυχῆν.
Θὰ τοῦ μεταγγίσῃ δύναμιν ὑπεράνθρωπον.

Ἄρχιμ. ΙΑΚΩΒΟΣ

*Καθῆκον και συμφέρον συγχρόνως τῶν εὐλαβε-
στάτων Ἐφημερίων εἶναι ἡ περιφρούρησις τῶν δι-
καιωμάτων τοῦ TAKE, ποῦ ἐξασφαλίζει: τὴν νοση-
λείαν των, ὅταν ἀσθενοῦν τὴν συντήρησίν των, ὅταν
γηράσουν, και τὴν ἐπιβίωσιν τῆς οἰκογενείας των, μετὰ
τὸν θάνατόν των. Κάθε χιλιόδραχμον, ποῦ διαφεύ-
γει ἀπὸ το TAKE, εἶναι ζημία δι' ὅλους τοὺς Ἐφη-
μερίους τῆς Ἑλλάδος, ποῦ εἶναι μέτοχοί του.*

ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΝΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Αἱ χιλιάδες τῶν χειρογράφων τῆς Καινῆς Διαθήκης

Μία ὄμας Βρετανῶν καὶ Ἀμερικανῶν θεολόγων ἀσχολοῦνται τελευταίως μὲ τὴν πλήρη μελέτην χιλιάδων χειρογράφων τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Ἐνα ἔμμεσον ἀποτέλεσμα τῆς μελέτης αὐτῆς εἶναι τὸ ὅτι ἀποδεικνύεται πὺς ὑπάρχουν 4.000 χειρογραφοὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης γραμμένα ἐλληνιστί.

Ἐκτὸς αὐτῶν ὑπάρχουν ἄλλα 20.000 μὲ διαφόρων γλωσσῶν μεταφράσεις.

Ὅλος ὁ ἀριθμὸς καὶ τῶν 24.000 χειρογράφων εἰς περὶ μὴν ἔχουν χρονολογίαν πρὸ τοῦ 100 μ. Χ.

Ἀποδεικνύεται λοιπὸν ὅτι ἀνεκάθεν ἡ Καινὴ Διαθήκη εἶχε μεγίστην κυκλοφορίαν.

Ἄλλ' ἐπίσης ἀποδεικνύεται καὶ κάτι ἄλλο· ὅτι δηλαδὴ ἀπ' ὅλα τὰ βιβλία εἰς τὸν κόσμον, ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὅποιον ὑπάρχουν τὰ περισσότερα χειρογραφοὶ, εἶναι τὸ αἰώνιον βιβλίον τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Ὁ Χριστιανισμὸς εἰς τὴν Βόρειον Κορέαν

Εἰς μίαν ἔκθεσιν, ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Προσβυτεριανῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἑνωμ. Πολιτειῶν, ἀναφέρεται ὅτι, μεταξὺ τῶν Βορειοκορεατῶν αἰχμαλώτων πολέμου τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν ὑπάρχει μέγα ρεῦμα πρὸς τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς ἀναφέρει ὅτι, παρευρέθη εἰς μίαν λειτουργίαν εἰς τὴν Νότιον Κορέαν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν αὐτὴν ἔλαβον μέρος 7.000 αἰχμαλώτοι, ψάλλοντες ἐν ἐνὶ στόματι τοὺς διαφόρους ὕμνους καὶ προσευχόμενοι ἐν μιᾷ καρδίᾳ.

Τὰ ἀποτελέσματα αὐτά, τὰ θαυμάσια, ὀφείλονται εἰς τοὺς Βορειοκορεάτας Χριστιανούς, οἱ ὅποιοι συνέβη νὰ συλληφθοῦν αἰχμαλώτοι καὶ οἱ ὅποιοι μέσα εἰς τὰ στρατόπεδα αἰχμαλώτων τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν ὠργάνωσαν ἀξιοζήλευτον ἱεραποστολικὴν δρᾶσιν, στεφθεῖσαν μὲ πλήρη ἐπιτυχίαν.

«Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς ποιμνῆς ταύτης, καὶ κεῖνα με δεῖ ἀγαγεῖν καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσιν».

(Ἰωάν. 10,16)

Ἀποτελέσματα Πίστεως

Ὁ Ἰάπων Κουζο Ὀγιαμά ἔγινε χριστιανὸς καὶ ἔκαμε τὸ ἱσόγειον τοῦ σπιτιοῦ του βιβλιοπωλεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπώλεε τὴν Ἁγίαν Γραφήν.

Ἀντὶ ἐπιγραφῆς ἔβαλε εἰς τὴν πρόσοψιν ὑψηλὰ ἓνα πίνακα μὲ ὠραῖα ζωγραφισμένην τὴν Ἁγίαν Γραφήν ἀνοικτήν.

Κάτω ἀπὸ τὴν εἰκόνα ἔγραψε μὲ ὠραῖα μεγάλα ἰαπωνικὰ γράμματα :

« Ἡ Βίβλος, φῶς εἰς τὸν δρόμον μας ».

Τὸ βιβλιοπωλεῖον τοῦτο τῆς Ἀγ. Γραφῆς ἀπέβη ἐντὸς ὀλίγου τὸ μᾶλλον σπουδαῖον κέντρον διαδόσεώς της εἰς τὴν Ἰαπωνίαν.

Ἐπώλησε τὸ 1951 ἐν ἑκατομμύριον ἀντιτύπων τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Ὁ Ὀγιαμά ἀφῆκε μεγάλην καὶ προσοδοφόρον θέσιν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα, διὰ τὰ γίνῃ πωλητὴς τῆς Βίβλου.

Ὁ ἐκχριστιανισμὸς τῆς Ρώμης

Τὸ Διεθνὲς Ρωμαιοκαθολικὸν πρακτορεῖον τύπου ἀναφέρει ὅτι ἡ θρησκευτικὴ κατάστασις εἰς τὴν Ρώμην εἶναι κάθε ἄλλο παρὰ ἱκανοποιητικὴ.

Μία μεγάλη ἀναλογία Καθολικῶν δὲν εἶναι τακτικοὶ εἰς τὴν θείαν Λειτουργίαν.

Διὰ τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ αὐτοῦ λαϊκοὶ χριστιανοὶ χρησιμοποιοῦνται εἰς ἓνα ἐνδιαφέρον πείραμα.

Ἀπὸ τριῶν ἐτῶν ομάδες ἀποτελούμεναι ἀπὸ 20 ἕως 30 ἄτομα ἔχουν διασπαρῆ εἰς διάφορα τμήματα τῆς πόλεως καὶ ἐργάζονται χριστιανικῶς. Τὸ ὄνομα τῶν ὁργανώσεων εἶναι « Χριστιανικὸ Σπίτι ». Ἡ ἐργασία των συνίσταται εἰς τὸ νὰ συγκεντρώνονται μίαν φορὰν καθ' ἑβδομάδα εἰς κάποιον σπῆτι μίᾱς εὐπόρου οἰκογενείας καὶ ἐκεῖ, ἔπειτα ἀπὸ θερμὴν προσευχὴν, νὰ ἀναλύουν ἓνα ἄρθρον, τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ περὶ συγχρόνου χριστιανικῆς ζωῆς.

Ἡ κίνησις αὐτὴ λαμβάνει διαστάσεις εἰς τὴν Ρώμην.

Τὰ Ἠνωμένα Ἔθνη καὶ ἡ προσευχή.

Εἰς τὸ νέον κτίριον εἰς Ν. Ὑόρκην, τὸ ὁποῖον θὰ στεγάσῃ

« Καὶ γενήσεται μία ποιμνὴ, εἰς ποιμὴν ».

(Ἰωάν. 10,16)

τὴν Συνέλευσιν τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν, θὰ συμπληρωθῆ καὶ μία αἴθουσα διὰ προσευχῆν, καὶ πνευματικὴν μελέτην.

Μία παρομοία αἴθουσα ὀργανώθη καὶ εἰς τὸ κτίριον τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν εἰς τὸ Παρίσι.

Ἐὰν πρὸ ἢ μετὰ τὰς συνεδριάσεις ὅλοι οἱ ἀντιπρόσωποι ἄφιναν τοὺς ἑαυτοὺς των νὰ τὸν κατευθύνῃ ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς ἢ ἀναπόλησις τῆς ὑπάρξεως τοῦ θείου, ἀσφαλῶς, αἱ ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι λαμβάνονται θὰ ἦσαν πολὺ διαφορετικά.

Οἰκογένεια Κληρικῶν

Τὴν παρελθοῦσαν ἑορτὴν τῆς Ὑπαπαντῆς ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο ἀρχιεπισκόπων τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ὑόρκης, ἐχειροτόνησε μὲ ἄλλους ἑννέα ἐπισκόπους τὸν πρωτοπρεσβύτερον Φραγκίσκον Γούντ εἰς ἐπίσκοπον τοῦ Μίντλετον.

Τὸν νεοχειροτονηθέντα ἐκέλευσαν ὁ πατὴρ τοῦ ἐπίσκοπος τοῦ Λίτσοφλντ καὶ ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Μάνττσεστερ.

Ὁμιλητὴς τῆς ἡμέρας ἦτο ὁ αἰδεσιμώτατος Ζ. Φίρθ, γυναικάδελφος τοῦ νεοχειροτονήτου.

Ὁ κόσμος εἶχε κατακλύσει ἀσφυκτικῶς τὸν ναόν.

Ἑννέα γενεαὶ ἱερέων

Πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἀπέθανεν ἡ Ἀγγλὶς Μαρία - Ἄννα Χώκινς εἰς ἡλικίαν 99 ἐτῶν.

Ἀπέθανεν ἱκανοποιημένη, διότι ἡ ἱερατικὴ παράδοσις τῆς οἰκογενείας τῆς ἐξηκολούθησε ὅπως ἤρχισε τὸ 1619.

Ἀπὸ τὸ 1619 μέχρι σήμερον συνεχῶς ὑπῆρχεν εἰς ἱεροὺς εἰς τὴν οἰκογένειαν, χωρὶς αὐτὴ ἢ σειρὰ νὰ διακοπῇ. Τοῦναντίον συνεχίζεται ἡ σειρὰ μέχρι σήμερον, διότι ἡ ἀποθανοῦσα Χώκινς εἶναι μήτηρ δύο ὄχι ἀπλῶς ἱερέων ἀλλὰ ἱερομονάχων.

Λειτουργικὴ Μεταρρύθμισις

Εἰς τὴν Ἀντικὴν Γερμανίαν, εἰς τὸ μοναστήρι Λάατς πρὸ μηνῶν, τεσσαράκοντα ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν σπουδαῖοι λειτουργιολόγοι ἀντιπροσωπεύοντες δέκα ρωμαιοκαθολικὰ ἔθνη συνεκεντρώθησαν νὰ συζητήτουν διὰ δυνατὰς μεταρρυθμίσεις εἰς τὸ τελετουργικὸν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς συγκεντρώσεως ἔχει ὡς ἐξῆς: Τὴν 28ην Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 1948 εἰς τὸ ρωμαιοκαθολικὸν περιοδικὸν

«Ὁὺ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ θγαίνοντες ἱατροῦ, ἀλλὰ οἱ κακῶς ἔχοντες».
(Λουκ. 5,31)

«Ephemerides Liturgicae» ἐδημοσιεύθη μία ἐγκύκλιος ἀπευθυνομένη πρὸς τοὺς λειτουργιολόγους καὶ λέγουσα ὅτι εἶναι πλέον καιρὸς νὰ λάβῃ χώραν τὸ πρῶτον βῆμα τῆς λειτουργικῆς μεταρρυθμίσεως μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ 1911 ἐπὶ Πάπα Πίου τοῦ 10ου.

Οἱ προσωπικοὶ παραλήπται τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐγκυκλίου παρεκαλοῦντο νὰ ἐκφέρουν τὴν γνώμην των περὶ τῶν ἐν χρήσει λειτουργικῶν βιβλίων, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Missale Romaum, καὶ ἐνεθαρρύνοντο νὰ κάμουν καὶ ὑποδείξεις διὰ μεταρρυθμίσεις, ἔστω καὶ ἂν αὐταὶ θὰ προϋπέθετον ἀποβολὴν δλοκληρῶν τεμαχίων ἢ διόρθωσιν ἄλλων ἐκ τῶν ἰσχυρότων λειτουργικῶν βιβλίων.

Ὅλη αὕτῃ ἡ κίνησις ἤγειρε μεγάλην συζήτησιν εἰς τὸν τύπον, ὥστε νὰ διατυπωθοῦν καὶ νὰ γραφοῦν πολλαὶ γνώμαι ἐπὶ τοῦ θέματος.

Εἰς τὰς 9 Φεβρουαρίου τοῦ 1949, καθ' ὃν χρόνον ἡ συζήσις εὐρίσκετο εἰς τὸ ὑψιστόν της σημεῖον, ἀνεκοινώθη ἐκ Ρώμης τὸ νέον τελετουργικὸν τῆς ἀκολουθίας τῆς Πασχαλινῆς ἀγρυπνίας.

Οἱ λειτουργιολόγοι οἱ λαβόντες μέρος εἰς τὴν συνεδρίασιν εἶναι ὅλοι ἀθθενταὶ καὶ μεταξὺ αὐτῶν συγκαταλέγεται ὁ Δρ. Waguer.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Γαλλίας, Λουξεμβούργου, Ὁλλανδίας, Βελγίου, Ἑλβετίας, Αὐστρίας, Ἰταλίας καὶ Γερμανίας διετύπωσαν τὴν γνώμην ὅτι τὸ νέον τελετουργικὸν τῆς νυκτὸς τοῦ Πάσχα θὰ ἀυξήσῃ τὴν θρησκευτικὴν θερμότητα τοῦ λαοῦ.

Διευτώθη ὡσαύτως ὅτι ἡ Λειτουργία πρέπει νὰ ἀρχίζῃ τὰς πρωῖνὰς ὥρας, καὶ ὄχι ἀκριβῶς τὸ μεσονύκτιον, ὅπως γίνεται τώρα σχετικῶς μὲ τὴν νύκτα τοῦ Πάσχα.

Κατὰ τὸν μεταξὺ χρόνον ἀπὸ τὸ μεσονύκτιον θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ γίνωνται αἱ βαπτίσεις, καὶ κατὰ τὴν λειτουργίαν, αἱ περιοκοπαὶ ἐκ τῆς Ἀγ. Γραφῆς νὰ διαβάζωνται εἰς τὴν τοπικὴν γλῶσσαν ἀντὶ τῆς Λατινικῆς, νὰ κοινωνοῦν τῶν ἀχράντων μυστηρίων ὅλοι οἱ παρόντες εἰς τὴν λειτουργίαν κληρικοί, καὶ νὰ εὐρεθῇ τρόπος νὰ εἰσαχθῇ κάποια ἐκδήλωσις τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν.

Διὰ τὸ τελευταῖον οἱ ὁμιληταὶ εἶχον ἀσφαλῶς ὑπ' ὄψιν τὰς ἐκδηλώσεις ἀδελφικῆς ἀγάπης, ὅπως αὐταὶ ἐκδηλοῦνται κατὰ τὸ Πάσχα εἰς τὴν Ἀνατολ. Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, μὲ τὸν ἀσπασμόν.

Ὑπεδείχθη ἐπίσης ὅτι ὁ χρόνος τῶν ἀκολουθιῶν τῆς

«Οὐκ ἐλήλυθα καλεῖσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν».

(Λουκ. 5,32)

Μ. Πέμπτης καὶ τῆς Μ. Παρασκευῆς πρέπει νὰ μεταβληθῇ.

Ὁ Ἰησουΐτης καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Innsbruck Δρ. Jungmann, ἀνθεντία εἰς τὰ λειτουργιολογικά, εἶπεν ὅτι εἶναι δυνατὴ μία ἐξέλιξις εἰς τὴν ρωμαιοκαθολικὴν λειτουργίαν ἀναλόγως τῶν σημειωθῶν ποιμαντορικῶν ἀναγκῶν.

Ὁ Ὀλλανδὸς καθηγητὴς Herman Schmid εἶπε περὶ τοῦ τόσον λεπτοῦ σημείου τῆς γλώσσης τῆς ρωμαιοκαθολικῆς λειτουργίας, ὅτι μία γλώσσα ὠρισμένη δὲν εἶναι ἀναγκαία εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἡ γλώσσα διέφερε κατὰ τὴν ἐποχὴν καὶ τὸν τόπον, σήμερον δέ, εἶναι ἀπαραίτητος μία μερικὴ χρῆσις τῆς τοπικῆς γλώσσης τῶν ἐπὶ μέρους ἐθνῶν.

Ἡ Συνέλευσις διετύπωσε πρὸς τοὺς ἀρμοδίους ἕξ σημεῖα σχετιζόμενα μὲ τὴν λειτουργικὴν μεταρροῦμιν, τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ ἑξῆς :

1) Νὰ καταργηθῇ ἡ ἐπανάληψις κατὰ τὴν θείαν Ἐὐχαριστίαν τῶν αὐτῶν ὕμνων καὶ εὐχῶν εἰς τὴν λατινικὴν καὶ τὴν τοπικὴν γλώσσαν, καὶ νὰ ὁρισθῇ ὅ,τι θὰ λέγεται λατινιστὶ καὶ ὅ,τι εἰς τὴν τοπικὴν γλώσσαν.

2) Ἡ προπαρασκευὴ τῆς θείας Ἐὐχαριστίας πρέπει νὰ διαρρυθμισθῇ, ὥστε ὁ 42 ψαλμὸς καὶ αἱ συνεχόμεναι εὐχαὶ νὰ καταργηθοῦν καὶ ἡ ἔναρξις νὰ γίνεταί διὰ τοῦ Introit ψαλλομένου ὡς πλήρους ψαλμοῦ.

3) Νὰ δοθῇ ἐξέχουσα θέσις εἰς τὴν προσφορὰν τῶν Τ. Δώρων, καὶ ὅπως εἰς τὰς πανηγυρικὰς λειτουργίας ἡ προπαρασκευὴ τῆς Τραπέλης καὶ ἡ μεταφορὰ ἐπὶ τῆς Ἁγ. Τραπέλης τῶν σκευῶν καὶ τῶν στοιχείων διὰ τὴν μετουσίωσιν, νὰ λαμβάνουν χώραν ἀμέσως, προηγούμενα τοῦ στίχου τῆς προσφορᾶς.

4) Αἱ δι' ἐκάστην ἡμέραν ὠρισμένα εὐχαὶ νὰ περιορισθοῦν εἰς μίαν.

5) Ὁ ὠρισμένος τύπος προσευχῶν κατὰ τὴν θ. Κοινωνίαν πρέπει νὰ παύσῃ.

6) Μετὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ ἱερέως, ἡ θ. λειτουργία νὰ τελειώσῃ, καὶ τὸ τελευταῖον εὐαγγέλιον νὰ παραλείπεται.

Ὁ ἐκ Παρισίων Ἰησουΐτης μοναχὸς Παῦλος Δονκέρ εἰς τὴν τελευταίαν ὁμιλίαν του ἐχαιρέτησε τὴν λειτουργικὴν ἀναγέννησιν, ἡ ὁποία διὰ πρώτην φορὰν, καθὼς εἶπε, λαμβάνει χώραν μὲ τὴν ἔναρξιν ἡδὴ τοῦ νέου Πασχαλικοῦ τελετουργικοῦ, ἔπειτα ἀπὸ πολλῶν αἰώνων ἀκαμψίαν καὶ παγερότητα.

Ἄρχιμ. ΠΑΝΤΕΛ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑΣ

«Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός».
(Λευκ. 19,10)

ΕΛΕΥΘΕΡΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΤΟ ΚΑΛΥΜΜΑΥΧΙΟΝ ΕΞ ΕΠΟΨΕΩΣ ΛΑΪΚΟΥ

Εἶναι καλὸν καὶ θεάρεστον νὰ ἀκούηται ἡ γνώμη καὶ τῶν λαϊκῶν χριστιανῶν εἰς ζητήματα ἀφορῶντα ὄχι βεβαίως δόγματα, ἀλλὰ τύπους καὶ τάξιν ἐκκλησιαστικὴν, καὶ ἡ ἀντίληψις των, ὅταν δὲν προσκρούη εἰς τὰ παραδεδεγμένα. Καὶ θὰ εἶπω καὶ ἐγώ, ταπεινὸς λαϊκός, τὴν γνώμην μου περὶ καλυμμαύχιου.

Ὁ τυχὸν ἐκκλησιαζόμενος εἰς τὸν ναὸν Ἁγίας Τριάδος τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων, ὅπου τηρεῖται ἀπαρεγκλίτως καὶ μετὰ θαυμαστῆς πειθαρχίας ἡ ἀπ' αἰῶνων τάξις, θὰ ἴδῃ ὅτι ὁ λειτουργῶν ἱερεὺς δὲν εἰσέρχεται εἰς τὸ Ἱερόν μετ' ὅν καλογοηρικὸν σκοῦρον = καλυμμαύχιον ποῦ φορεῖ εἰς τὸν δρόμον καὶ παντοῦ ἄλλου, ἀλλὰ πρὸς δῆλωσιν σεβασμοῦ πρὸς τὸ Ἅγιον Βῆμα τὸ ἐκβάλλει, τὸ ἀποθέτει κάπου, ποτὲ ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπεζῆς, καὶ μέχρι τῆς μικρᾶς εἰσόδου φορεῖ ἰδιαίτερον κάλυμμα. Ἐνῶ εἰς ἡμᾶς τοὺς λαϊκοὺς κάμνει χειρίστην αἴσθησιν τὸ ὅτι οἱ παπᾶδες μας ἀυστόλως, *γιοῦργια*, ὅπως ἐλέγαμεν εἰς τὴν Πόλιν μας, ἀπὸ τὸν δρόμον, ἀπὸ τὸ καφενεῖον ἢ κάπου ἄλλου, ἐμβαίνουν ἴσια εἰς τὸ Ἱερόν, χωρὶς κανένα σεβασμὸν, κάμμίαν συστολήν. Καὶ ἐφόσον λοιπὸν δὲν ἔχουν ἄλλο κάλυμμα ἐν τῷ Ἱερῷ, ὅπως εἰς τὸν ναὸν τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων, συνιστῶ, διὰ νὰ συνεπιθίσουν νὰ σέβανται καὶ αὐτοὶ τὸν Ἱερόν χωρὸν ὅπου εἰσέρχονται, νὰ ἀποκαλύπτωνται καὶ ἀποθέτουν κάπου τὸ καλυμμαύχιόν των καὶ νὰ μὴ τὸ φοροῦν, ὅπως κάμνουν οὕτω καὶ οἱ λαϊκοί.

Δεύτερον. Εἰς τὸν ἐν λόγῳ ναόν, οἱ μὴ λειτουργοῦντες κληρικοὶ ἴστανται ἐν τῷ κυρίῳ ναῷ μετὰ τῶν λοιπῶν χριστιανῶν, μόνων τῶν λειτουργούντων εἰσερχομένων εἰς τὸ Ἱερόν. Τὴν ἀρίστην ταύτην συνήθειαν εἶχε καὶ ὁ ἄρτι πρὸς Κύριον ἀποδημήσας Μητροπολίτης Θήρας κυρὸς Στυρίδων, παρέχων οὕτω τὸ παράδειγμα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους κληρικούς. Καὶ λοιπὸν, διατὶ νὰ μὴ στέκωνται καὶ οἱ ἰδικοὶ μας κληρικοί, μετὰ τῶν χριστιανῶν, προσευχόμενοι μετὰ σεβασμοῦ, ἀντὶ νὰ λεσηνεύουν μέσα εἰς τὸ Ἱερόν, καὶ νὰ φλυαροῦν ἀδιακόπως καὶ ἀσεβῶς πρὸς κοινὸν σκάνδαλον, ὅπως ἐσκανδαλίσθη καὶ εἰς τινα ναὸν ὁ χριστιανὸς Β, ποῦ ἤκουε μετ' ἀγανακτικῆσεως τοὺς κληρικούς συζητοῦντας ἐν τῷ Ἱερῷ :

«Ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν, οὐ οὐκ εἰσι τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει».

(Ἰωάν. 10,12)

Ὅμιλεῖτε περὶ ἀναρχικῶν κεφαλῶν κληρικῶν κλπ. Πράγματι εἶναι λυπηρῶς ἀξιοπαρατήρητον, ὅτι κἀθε ἐφημέριος κἀθε ναοῦ τηρεῖ ἰδικὴν του παντιέραν, ἰδικόν του τυπικόν, γράφων εἰς τὰ παληά του τὴν παράδοσιν. Καὶ προὸ τῶν παραβάσεων αὐτῶν, τὸ ζήτημα τοῦ καλυμμαυχίου καταντᾷ πιθανῶς δευτερεῦον.

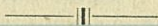
Θὰ ἐκλιπαρήσω ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς μας. Νὰ παύσῃ ἡ ἐν τῷ Ἱερῷ ἀδολεσχία. Νὰ μὴ ἐμβαίνουν εἰς αὐτό, ὅταν δὲν ἔχουν δουλειάν, καὶ νὰ δίδουν οὕτω τὸ καλὸν παράδειγμα τῆς εὐσεβείας καὶ εἰς τοὺς λαϊκοὺς, ἔτι καὶ ἂν ἔχουν τὸ προνόμιον τῆς ἀσυδοσίας, ὅπως φθέγγεται ὀρθότατα ἐκκλησιαστικῆ τις ἐφημερίς.

Καὶ μία ἄλλη ἀπορία εἰς τὸ ζήτημα τοῦ καλυμμαυχίου. Οἱ φοροῦντες ἐπανακαλύμμαχον, ἔξαιροῦνται τῆς ὑποχρέωσης νὰ ἐκβάλλουν τὸ καλυμμαύχιόν των, ὅπως καὶ οἱ ἄνευ ἐπανωκαλυμμαυχίου ;

ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΑΒΡ. ΧΟΥΔΑΒΕΡΔΟΓΛΟΥΣ ΘΕΟΛΟΤΟΣ

Ἄρχων Μέγας Δικαιοφύλαξ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου

Σ. Σ. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἂν πρέπη ἐν τῷ Ναῶ, καὶ δὴ καὶ κατὰ τὰς ἱεράς τελετὰς—πλὴν τῆς θ. λειτουργίας—νὰ φέρουν τὸ καλυμμαύχιον οἱ Κληρικοὶ δὲν ἐπετεύχθη μέχρι τοῦδε παρ' ἡμῖν ταυτότης γνωμῶν.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΚΑΡΠΟΙ

Εἰς τοὺς πρώτους ἀποφοίτους τῆς Ἱερατ. Σχολῆς Κορίνθου, οἱ ὁποῖοι ἐξέρχονται μετὰ τὴν ἀναοῦσιάν της.

Ἡ μέρα πού τόσο ποθήσαμε νάτην ! καὶ τόσο μεγάλη !...
Καὶ τόσο φορητὴ ἀπὸ βάρη !... Καὶ τόσο μὰ τόσο ἱερή !...
Μιά μερα, πού τέτοια καὶ τόσο λαμπρή, μιά φορὰ ξεπροβάλλει.
Γιομάτη μ' ἐλπίδες, λουσμένη μὲ χάρη καὶ φλόγα ἱερή.

Ὅριζοντες τώρα καινούριοι προβάλλουν μπροστά σας καὶ δρόμοι.
Σὲ σὰς ἀτενίζει μιά γῆ διψασμένη πὼς θαύρη νερό.
Ἐλπίζουν τὰ νεῖατα νὰ γίνετ' ἔσεις τὸ σφυρὶ καὶ τ' ἀμόνι.
Τὰ χέρσα χωράφια προσμένουνε χέρια κι' ἀλέτρι γερό.

Τὰ πάντα προσμένει ἀπὸ σὰς ἡ Πατρίδα. Καὶ τρέφει καὶ πλάθει,
παρήγορη σκέψη κι' ἐλπίδα, πὼς πίσω ἀπὸ στήθη πλατιά,
χτυπᾶνε μὲ βιάση, καρδιὲς φορτωμένες μὲ πίστη κι' ἀγάπη
καρδιὲς πού σὲ λίγο ἀπ' τὴ σπίθα θ' ἀνάψουν μεγάλη φωτιά.

Προσμένει κι' ἐλπίζει, νὰ γίνετ' ἔσεις οἱ πυξίδες κ' οἱ φάροι
μπροστά στ' οὐρανοῦ τὸ λιμάνι. Ποιμένες καλοὶ κι' ὄδηγοὶ
στὸν κόσμο πού τρέχει στὴν πλάνη. Τ' ἄλατι, τὸ φῶς, τὸ ζυμάρι,
ποτάμια, πηγὲς καὶ βρυσούλες, στὴν ἄνυδρη κι' ἄγονη γῆ.

Στὴν ἅγια κι' ἀναιμαχτὴ μάχη, ποὺ κάνει ἡ ψυχὴ γιὰ νὰ σπάσῃ
δεσμὰ ποὺ τῆς ἔχουν στερήσει νὰ φτάσῃ κοντὰ στὸ Χριστό...
Στὸν ἅγιο καὶ τίμιον ἀγῶνα νὰ κἀνῃ φτερὰ νὰ πετάξῃ...
Προσμένει κι' ἐλπίζει, νὰ δώσῃ ἡ Σχολὴ μας τὸν πρῶτο στρατό,

ποὺ θάναι κ' οἱ πρῶτοι βλαστοὶ καὶ καρποὶ τῆς μέσ' ἀπὸ τὰ μαῦρα
καὶ δύστυχα χρόνια. Φορῶντας τὴν πιὸ τιμημένη στολὴ,
θὰ κἀνετ' ἔσεῖς τὴ στολὴ μας νὰ λάμπῃ καινούργια ΑΓΙΑ ΛΑΥΡΑ.
θὰ κἀνετ' ἔσεῖς τὴ στολὴ μας, ἐλπίδα τοῦ Γένους χρυσοῦ.

Ἰούλιος 1952

Ἰεροδ. ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΚΑΝΑΒΟΣ

*“Ὅσοι ἐκ τῶν Ἐφημερίων μετατίθενται εἰς ἄλλην θέ-
σιν παρακαλοῦνται νὰ ἀνακοινοῦν ἀμέσως τὴν νέαν
τῶν διεύθυνσιν εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν» σημειοῦντες καὶ
τὴν παλαιάν τῶν διεύθυνσιν, διότι, ἄλλως, καθίσταται
ἀδύνατος ἡ συνέχισις τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου.*

ΛΥΣΙΣ ΑΠΟΡΙΩΝ

Ἐρωτήσεις:

1) Ποίαν σχέσιν ἔχουν μὲ τὴν ὀργάνωσιν καὶ διοίκησιν τῆς
Ἐκκλησίας οἱ ἱεροὶ Κανόνες τῶν Συνόδων καὶ τῶν Πατέρων;

2) Ἐπιτρέπεται ἡ τέλεσις γάμων κατὰ τὴν Μ. Τεσσαρακο-
στήν, τὴν Μ. Ἑβδομάδα καὶ τὴν Διακαινήσιμον;

Ἰερεὺς Ἀναστάσιος Δάσκαρις

Ἐν Ἐγκαταῖς Νάξου

3) Δυνάμεθα εὐθὺς μετὰ τὴν Βάπτισιν βρέφους νὰ τὸ κοι-
νωνήσωμεν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων ἐκ τοῦ Ἱ. Ἀρτοφορίου;

4) Δυνάμεθα διὰ τὴν μετάληψιν μελλοθανάτου, εἰς μεγάλην
ἀπὸ τοῦ ναοῦ μάλιστα ἀπόστασιν κατοικοῦντος, νὰ μεταφέρωμεν
τὰ Ἀχραντὰ Μυστήρια ἐντὸς φιαλιδίου ἀφανῶς; Ἡ πρέπει νὰ
χρησιμοποιῶμεν πάντοτε τὸ ἅγιον Ποτήριον;

5) Εἶναι ὀρθὸν καὶ πρέπει τὴν πρώτην ἐκάστου μηνὸς νὰ
περιέρχεται ὁ Ἐφημέριος τὰς οἰκίας καὶ τὰ καταστήματα πρὸς
ἁγιασμόν;

6) Δὲν νομίζετε ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ὀρισθῇ δι' ὅλας τὰς ἐνο-

«Ἐὰν γένηται τινα ἀνθρώπων ἑκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐ-
τῶν, οὐχὶ ἀφήσει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα καὶ πορευθεὶς ἐπὶ τὰ ὄρη ζη-
τεῖ τὸ πλανώμενον;»
(Ματθ. 18,12)

ρίας τῆς Ἐπικρατείας τὸ ἴδιον πρόγραμμα διὰ τὰς ἡμέρας καὶ ὄρας κρούσεως τῶν κωδῶνων, καὶ ὅτι ἡ καθημερινὴ (πρωὶ καὶ βράδυ) κωδωνοκρουσία προκαλεῖ σύγχυσιν μεταξὺ τῶν χριστιανῶν ;

7) Δὲν θὰ ἦτο καλλίτερον νὰ δύναται νὰ μετατίθεται εὐκόλως κάθε Ἐφημέριος, πού τὸ ζητεῖ, ἀντὶ νὰ παραμένῃ πάντοτε εἰς τὴν ἰδίαν ἐνορίαν ; Δὲν θὰ ἦτο τοῦτο μία εὐκαιρία ἀνανεώσεως τοῦ ζήλου του καὶ δὲν θὰ ἀπέβαιεν εἰς ὄφελος τῆς καρποφορίας τοῦ ἔργου του ;

Ἱερεὺς Χαρ. Κουντουράκης

Ἐν Ἀθήναις

8) Πρέπει νὰ θυμιᾷ ὁ Ἱερεὺς τὴν Ἀγ. Τράπεζαν καὶ τὸ ἐκκλησίασμα, καθ' ἣν ὥραν ψάλλεται ἡ Δοξολογία (πρὸ τῆς θ. Λειτουργίας) ; Καὶ τί πρέπει νὰ λέγῃ τότε καθ' ἑαυτὸν ὁ θυμιῶν ;

9) Τί πρέπει νὰ λέγῃ ὁ ἀνάδοχος τοῦ νεοφωτιστοῦ βρέφους, ὅταν τὸ παραδίδῃ εἰς τὴν μητέρα του ;

10) Τί σημαίνουν τὰ κόκκινα αὐγά τοῦ Πάσχα ;

Σπυρίδων Καραγιώργης, Ἱερεὺς

Λυγαριά Λαμίας

11) Τί σημαίνει τὸ περὶ τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων λεχθὲν «τίς ἡμαρτεν οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῆ ;» (Ἰω. θ' 2). Πῶς ἦτο δυνατόν ν' ἁμαρτήσῃ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πρὶν γεννηθῆ ;

Οἶκον Δημήτριος Βλαχομήτρος

Ἐφημέριος Διασέλλων

12) Τίς ἐκ τῶν δύο γνωστῶν Φιλίππων τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων ἐβάρπτισε τὸν Αἰθίοπα εὐνοῦχον ;

13) Ἐπιτρέπεται νὰ γίνωνται δεκτοὶ ὡς ἀνάδοχοι ἀνήλικοι κάτω τῶν 18 ἐτῶν ;

Π. Μιχαηλίδης, Σακελλάριος

Ἐφημέριος Βελανιδίων

Ἀπαντήσεις :

1) Οἱ Ἱεροὶ Κανόνες εἶναι διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ὅτι εἶναι τὸ Σύνταγμα καὶ ἡ λοιπὴ Νομοθεσία διὰ τὸ Κράτος καὶ εἶναι, ἐπομένως, ἡ βᾶσις καὶ ὁ κανὼν ἐν γένει τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως.

2) Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις δύναται ὁ οἰκεῖος Ἀρχιερεὺς νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐκκλησιαστικῆς οικονομίας, κατὰ τὴν ὑπεύθυνον ποιμαντορικὴν του κρίσιν.

«Καὶ ἐὰν γένηται εὐρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνεργήκοντα ἐννέα τοῖς μὴ πεπληνημένοις.»

(Ματθ. 18,13)

3) Βεβαίως δυνάμεθα. Καί τούτο γίνεται συνήθως. Δέν είναι όμως θεμιτόν τό νά φυλάσσετε πληρές τό "Άγιον Ποτήριον τῆς θ. λειτουργίας-ώς τινες κακῶς πράττουσι πρὸς τόν σκοπόν τῆς κοινωνίας τῶν νεοβαπτίζομένων βρεφῶν.

4) Τό ζήτημα τῆς ἐπισήμου μεταφορᾶς τῆς θ. Εὐχαριστίας διὰ τήν κατ' οἶκον μετάληψιν ἐτέθη πρό ἐτών, ἂν καλῶς ἐνθυμούμεθα, καί ἐνώπιον τῆς Ἱ. Συνόδου, μετά εὐρεΐαν συζήτησιν μεταξύ τῶν εἰδικῶν. Ὅπου δέν ὑπάρχει λόγος σοβαρῶς ἐπιβάλλον τήν μυστικήν μεταφοράν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, ὁπότε πάλιν πρέπει νά φέρῃ τό Ἐπιτραχήλιον τοῦ ὁ Ἱερῆς ὑπό τό ράσον καί νά βαδίζῃ σιωπῶν, ἐπιβάλλεται ἡ ἐπίσημος τούτου μεταφορά. Τοιοῦτοι δέ λόγοι διὰ τήν μυστικήν μεταφοράν δέν ὑφίστανται παρά μόνον εἰς τὰ κεντρικά σημεῖα τῆς Πρωτεύουσας καί τινῶν ἄλλων μεγαλοπόλεων. Ἄλλά, εἴτε ἐμφανῶς εἴτε ἀφανῶς μεταφέρονται τὰ Ἀχράντα Μυστήρια, δέν εἶναι ἀπαράιτητον νά χρησιμοποιηθῆι τό ἅγιον Ποτήριον ὑπάρχουν εἰδικά μικρά Ἀρτοφόρια, ἐντός τῶν ὁποίων δύναται νά μεταφέρεται κατ' οἶκον ἡ θ. Κοινωνία ταῦτα δύναται νά κλείουν ἀσφαλῶς, ὥστε καί εἰς περιπτώσιν ἀκόμη ἀτυχήματος καθ' ὁδόν νά μὴ ὑπάρχῃ ὁ κίνδυνος νά χυθοῦν τὰ Ἅγια. Ὅσον ἀφορᾷ τό φιαλίδιον, τούτο χρησιμοποιεῖται μόνον διὰ τήν μεταφοράν ἀπλοῦ οἴνου, μέ τόν ὁποῖον βρέχεται ὁ ξηρὸς Ἅγιος Ἄρτος ἐντός τῆς Λαβίδος πρὸς εὐκολον κατάποσιν. Ἡ θ. Κοινωνία δέν δύναται νά μεταφερθῆ ἐντός φιαλίδιου.

Εἰς τήν περίπτωσιν τῶν πολὺ μακρυνῶν ἐρημικῶν ἀποστάσεων καί ὅταν δέν ὑπάρχῃ δεύτερον πρόσωπον διὰ νά προπορευεῖται μέ τό φῶς, δύναται νά ἐξοικονομηθῆ ἡ περιστάσις τῆς ἀφανοῦς μεταφορᾶς τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων κρατουμένων μετ' εὐλαβείας ὑπό τό Ἐπιτραχήλιον, τό ὁποῖον ἀπαραιτήτως πρέπει νά φέρῃ ὑπό τό ράσον τοῦ ὁ Ἱερῆς.

5) Εἶναι μία καλή εὐκαιρία τακτικῆς ἐπικοινωνίας τοῦ Ποιμένου μέ τό ποιμνίον τοῦ. Δέν ἐπικρατεῖ ὁμοῦ τό ἔθιμον τοῦτο σήμερον παντοῦ διὰ διαφόρους λόγους καί δέν δύναται ν' ἀνασυσταθῆ ὅπου ἔχει πλέον καταργηθῆ. Ὅπου ἐπικρατεῖ τό ἔθιμον τοῦτο ἀκόμη, καλόν εἶναι νά διατηρηθῆ, χρειάζεται ὁμοῦ μεγάλη προσοχή εἰς τήν συμπεριφοράν τῶν Ἐφημερίων, διὰ νά μὴ προσλαμβάνῃ τήν μορφήν τῆς ἐπαιτείας καί διὰ νά μὴ γίνεσθαι ἀφορμή σκανδαλισμοῦ τῶν χριστιανῶν, διότι, ἀπ' ἐναντίας, δύναται νά ἐκπληρωθῆ σπουδαίους πνευματικῶς σκοποῦς.

6) Ἡ κατά τὰς τακτάς ὥρας τῆς πρωΐνης καί τῆς ἑσπερινῆς καθημερινῆς Ἀκολουθίας κροῦσις τοῦ κώδωνος τῶν ναῶν, ἡ ὁποία καί ἀπό τήν ἑλληνικήν λογοτεχνίαν καί τήν ποίησιν ἔχει πολλάκις ἐξυμνηθῆ, ἔχει τό καλόν ὅτι ὑπενθυμίζει εἰς τοὺς χριστιανοὺς καί τοῦ ναοῦ τήν ὑπαρξίν καί τήν ἐντός αὐτῶν καθημερινῶς ὑπὲρ αὐτῶν γινομένην προσευχήν. Σύγχυσις δέν ἐπέρχεται, ὅταν εἶναι συνηθισμένοι εἰς τούτο οἱ πιστοί, διότι ἡ κωδωνοκρουσία τῶν Κυριακῶν καί τῶν ἄλλων ἑκκληθ. ἑορτῶν διαφέρει πάντοτε τῆς τῶν καθημερινῶν. Ἡ ὥρα τῆς κωδωνοκρουσίας εἰς ἐκάστην Ἐπαρχίαν καθορίζεται ἀπό τὰς ἐκασταχοῦ Ἱ. Μητροπόλεις, ἀναλόγως τῶν τοπικῶν συνθηκῶν, ἔνεκα τῶν ὁποίων δύναται, ἐπίσης, ἡ Ἱ. Μητρόπολις νά ἐπιτρέψῃ καί τήν παράλειψίν τῆς. Ἡ ἐν προκειμένῳ καθ' ὄλην τήν χώραν ὁμοιομορφία, ἀπὸ τοῦ παρόντος τουλάχιστον, εἶναι ἀδύνατον καί νά ὀρθοθῆ καί νά τηρηθῆ.

7) Τό καλλίτερον εἶναι αὐτό, πού ὀρίζει σήμερον ὁ Νόμος, δηλαδή τό

«Καί εὐρῶν (τό πρόβατον) ἐπιτίθεισιν ἐπὶ τοὺς ὄμους αὐτοῦ χαίρων».
(Λουκ. 15,5)

«ἀμετάθετον» τῶν Ἐφημερίων, τὸ ὁποῖον καὶ παλαιότερον ἴσχυεν, ἄνευ τοῦ Νόμου, ὅπου οἱ Ἐφημέριοι κατώρθωσαν ν' ἀγαπήσουν τὰ ποιμνία των καὶ ν' ἀγαπήθουν παρ' αὐτῶν. Εἰς περιπτώσεις, καθ' ὅς δι' οἰονδήποτε σοβαρὸν λόγον δὲν εἶναι ὠφέλιμος ἢ εἰς τὴν αὐτὴν ἑνορίαν παράτασις τῆς ὑπηρεσίας Ἐφημερίου τινός, ὁ Νόμος προβλέπει καὶ τὴν δυνατότητα καὶ τὴν διαδικασίαν τῆς ὀριστικῆς μεταθέσεως, οἱ δὲ Σεβ. Ἱεράρχαι, ποιούμενοι χρῆσιν καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς «ἀποσπάσεως» ἐξοικονομοῦσι προσωρινῶς τὰς περιστάσεις, ὅπου δὲν συντρέχουν αἱ περιπτώσεις τῆς ὀριστικῆς μεταθέσεως, διότι αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀρμοδιώτεροι πάντων νὰ κρίνουν τί εἶναι τὸ ἐπιχειρηματικώτερον καὶ διὰ τὸν Κληρὸν των καὶ διὰ τοὺς πιστοὺς. Πάντως δὲν φαίνεται πολὺ ὀρθὸν τὸ ὅτι δύναται πάντοτε μὲ τὴν «εὐνοϊκὴν» μεταθεσὶν νὰ ἀνανεωθῇ ὁ ζῆλος τοῦ Κληρικοῦ καὶ τὸ ζήτημα χρειάζεται περισσοτέραν μελέτην.

8) Τὸ θυμίαμα περὶ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν γίνεται εὐθὺς μετὰ τὴν Ἀπόλυσιν τῆς Ἱ. Προσκομιδῆς, ἢ ὅποια δύναται καὶ νὰ συμπίπτῃ μὲ τὴν ἑναρξιν τῆς ἐν τέλει τοῦ Ὁρθροῦ Δοξολογίας. Ἐκ τούτου, φαίνεται, ἐπεκράτησε παρὰ πολλοῖς νὰ θυμιῶσι κατὰ τὴν Δοξολογίαν τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν, ἔστω καὶ ἂν ἔχῃ γίνῃ προηγουμένως τὸ μετὰ τὴν Προσκομιδὴν κανονικὸν θυμίαμα, καὶ κατ' ἐπέκτασιν νὰ θυμιῶσιν ἀπὸ τῆς Ὁραίας Πύλης καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας καὶ τὸ ἐκκλησιασμα, ὡς γίνεται καὶ εἰς τὸν Ἀπόστολον καὶ τὸ Χερουδικόν, ὡς προετοιμασία τρόπον τινὰ διὰ τὴν ἐπικειμένην μεγάλην στιγμὴν τῆς ἐναρξέως τῆς Θ. Λειτουργίας. Τοῦτο ὅμως δὲν γίνεται ἱερουργουδντος Ἀρχιερέως καὶ δὲν τηρεῖται πανταχοῦ.

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς τηροῦντας τὴν τάξιν αὐτὴν ἀπαγγέλλουν κατὰ τὸ θυμίαμα μυστικῶς τὰς τελευταίας Συναπτὰς καὶ τὴν Ἀπόλυσιν τοῦ Ὁρθροῦ πρὸς ἐξοικονόμησιν χρόνου.

Τὰ ἐν χρήσει Λειτουργικὰ βιβλία οὐδὲν σχετικὸν ἀναφέρουν.

9) Ἡ τέλετὴ τοῦ Μυστηρίου τοῦ Βαπτισματος ἔχει λῆξει πλεόν, ὅταν παραδίδῃ ὁ ἀνάδοχος τὸ νεοφώτιστον βδέφος εἰς τὴν μητέρα του, καὶ οὐδὲν, ἐπομένως, ἀναφέρει σχετικὸν ἢ τυπικὴν διατάξεις τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Μυστηρίου. Ὅσα λέγονται συνήθως εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν, εἴτε ἀπὸ τὸν ἀνάδοχον εἴτε καὶ ἀπὸ τὸν Ἰσρέα, ὑπαγορεύονται ἀπὸ τὰς τοπικὰς συνήθεις, αἱ ὅποια κατὰ τόπους διαφέρουν καὶ αἱ ὅποια δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν θρησκευτικὴν τέλετην, ἀλλὰ μὲ τὴν κοινωνικὴν ἐθιμοτυπίαν.

10) Τὸ θέμα δὲν ἀνάγεται, βέβαια, εἰς τὴν θεολογικὴν ἢ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρμοδιότητα, ἀλλ' εἶναι καθαρῶς λαογραφικοῦ ἐνδιαφέροντος. Πάντως — ἀνεξαρτήτως τῶν περὶ τῆς καταγωγῆς καὶ ἐξελίξεως τοῦ ἐθίμου τῆς χρήσεως τῶν ἐρυθρῶν πασχαλινῶν φῶν σχετικῶν λαϊκῶν θρύλων — τὸ μὲν φῶν, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκκολάπτεται καὶ ἐξέρχεται ζῶν τὸ πτηνόν, δύναται νὰ συμβολίξῃ τὴν ἐν τῇ Τάφῃ κλεισθεῖσαν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀνατείλασαν Ζωὴν, τὸ δὲ ἐρυθρὸν χρῶμα — ἂν καὶ ἐνίοτε χρησιμοποιοῦνται καὶ διάφορα ἄλλα χρώματα — δύναται νὰ σημαίνει τὴν ἐπὶ τῇ Ἀναστάσει χαρὰν, διότι τὸ ἐρυθρὸν παρ' ἡμῖν θεωρεῖται ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν χρῶμα τῆς χαρᾶς, ἢ — κατ' ἄλλην ἐκδοχὴν — δύναται ἀκόμη καὶ νὰ συμβολίξῃ τὸ αἷμα τοῦ Ἀναστάσαντος Κυρίου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξησφαλίσθη εἰς ἡμᾶς ἡ πασχαλινὴ χαρὰ.

11) Βεβαίως δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀμαρτήσῃ ὁ ἄνθρωπος πρὶν γεννηθῆ. Κατὰ τινὰς ὅμως πληροφορίας ἱστορικῶν τῆς ἐποχῆς οἱ Φαρισαῖοι ἐπὶ

«Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας λέγων αὐτοῖς· Συγγάρητέ μοι ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός».

(Λουκ. 15,6)

στευον εις την μετεμφύχωσιν, κατά την όποιαν ήτο δυνατόν να ειχε γεννηθή ο άνθρωπος μίαν άλλην φοράν και να ήμάρτησε τότε, αποθανών δε να έγεννήθη εκ δευτέρου, όποτε ήδύνατο και να φέρη μαζί του εις την νέαν του γέννησιν την τιμωρίαν της πρώτης του άμαρτίας. Αδτήν δε την φαινοσαϊκήν αντίληψιν ειχον, κατά τινας, υπ' όψει οι Μαθηται του Κυρίου ότε διετύπωσαν την άπορίαν αυτήν (Νικηφ. Θεοτόκης). Είναι όμως επίσης πιθανόν να μη ήγνόουν πράγματι οι Μαθηται μίαν προηγουμένη γέννησιν και άμαρτίαν του τυφλου, αλλά έχοντες άκριθώς υπ' όψει ότι δέν ήτο δυνατόν ν' άμαρτήση πριν γεννηθή ο άνθρωπος δια να τιμωρηθή, ήτο όμως δυνατόν —ώς επιστεύετο από όλους— να πληρώνη τας άμαρτίας των γονέων του, ήρώτησαν αυτόν μεταχειριζόμενοι τόν συνήθη εις τούς ανατολικούς ζωηρόν τρόπον της έκφράσεως, με τόν όποιον επίσης άπεκρίθη και ο Κύριος χρησιμοποιοήσας τας ίδιαις φράσεις πού μετεχειρίσθησαν εκείνοι εις την έρώτησιν των: «Αυτός βέβαια δέν ήμάρτησεν, αλλά ούτε και οι γονεις του...»

12) Ο βαπτίστας τόν Αιθίοπα είναι ο Διάκονος Φίλιππος, ο όποιος επέστρεψεν από την Σαμαρείαν, όπου ειχε προηγουμένως κηρύξει και όπου ειχον μεταβή και οι Άπόστολοι Πέτρος και Ιωάννης, προς μετάδοσιν των χαρισμάτων του Άγ. Πνεύματος εις τούς υπό του Φιλίππου τούτου βαπτισθέντας νεοφωτιστους, ότί, προφανώς, ο κατηχήσας και βαπτίστας αυτός δέν ειχε την έξουσίαν να μεταδώση τά χαρίσματα ταυτα, ως μη άνήκων εις την χορείαν των Άποστόλων.

13) Σήμερον δέν ύπάρχει κανένας περιορισμός, ότί και η ιδιότης του αναδόχου δέν έχει πλέον εις την πραγματικότητα την σημασίαν, την όποιαν έπρεπε να έχει και «ένός κακού —και μάάλιστα βασιικού κακού— δοθέντος μυρία έπονται». Άλλά μήπως δια ν' άνακτηση ο αναδόχος την πραγματικήν του ιδιότητα δέν πρέπει να τεθούν και άλλοι, πλην της ηλικίας, περιορισμοί ;

E. Γ. Μ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ “ΕΦΗΜΕΡΙΟΝ,,

‘Η Κυριακή άργία

Διεύθυνσιν «Εφημερίου»

Εις Αθήνας

Άνέγνωσα εις τά εκδοθέντα φύλλα του «Εφημερίου» τας διατυπωθείσας γνώμας σχετικώς με την ραδιοφωνικήν μετάδοσιν της θείας Λειτουργίας και συμφωνώ άπολύτως δια την μη απαγόρευσιν αυτης, δια τούς ευλόγως άπουσιάζοντας εκ των Ιερών Ναών κατά την τέλεισιν αυτης, και τού ύπάρχουν μερικόν, ολίγες κατά τας Ιερωτέρας στιγμάς φέρονται άπρεπώς, πλην όμως πιστεύομεν ότι κάποτε η θεία χάρις θα επιδράση επ' αυτών, έστω και όταν ακούουν την θείαν Λειτουργίαν από τό ραδιόφωνον, και θα ξυπνήση τό θρησκευτικόν ενδιαφέρον αυτών. Συνεχίζω ο «Εφημέριος» υποδεικνύει δύο τρόπους δια τόν εκκλησιασμόν των τοιούτων, την δραστηριότητα του εφημερίου Ιερέως εκάστης ένορίας και την Κυριακήν άργίαν.

Όσον δια την δραστηριότητα του εφημερίου Ιερέως νομίζομεν ότι, δέν

«Άνέθη ο Ίησους εις Ίεροσόλυμα. Και ευρεν εν τῷ Ιερῷ τούς πωλώντας βόας και πρόβατα και περιστερὰς και τούς κερματιστάς καθημένους».

(Ιωάν. 2,14)

θά ὑπάρχῃ τοιοῦτος, ὅστις δὲν θά ἐνδιαφέρεται διὰ τὸν ἐκκλησιασμὸν τῶν ἐνοριῶν του καὶ δὲν θά καταβάλλῃ καθῆ δυνατὴν προσπάθειαν, διὰ δὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Κυριακῆς ἀργίας ὁ «Ἐφημέριος» τὴν χαρακτηρίζει ὡς ἐκδιαστικὴν δηλ. ἐκκλησιασμὸν «μὲ τὸ στανιό», ὡς ἀντίθετον τῶν λόγων τοῦ Κυρίου εἰς τὸ «εἶ τις θέλει...».

Θά παρακαλέσω τὸν λιαν ἀγαπητὸν «Ἐφημέριον» ὅπως μοὶ ἐπιτρέψῃ ἵνα ἐκφέρω ἐπ' αὐτοῦ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην.

Ἐφημερεύω εἰς ὄρεινὸν καὶ ἀπόκεντρον χωριὸν, ἀποτελούμενον ἀπὸ 45 οἰκογενεῖας, ἀπέχον ἀπὸ τοῦ ἐπαρχιακοῦ μας κέντρου ὅπου γίνεται ἡ «ἀγορά» τῶν χωρικῶν, τὸ κοινῶς λεγόμενον «παζάρι», τρεῖς ὥρας περίπου.

Τὸ «παζάρι» αὐτὸ γίνεται ἐκάστην Κυριακὴν, ὁπότε εἶναι ὑποχρεωμένοι οἱ χωρικοὶ ἐκάστην Κυριακὴν πρῶτὴ νὰ ξεκινήσουν, καὶ λιαν πρῶτὴ μάλιστα, ἀπὸ τὸ χωριὸν—ἀλλὰ δὲ χωρὶα ἀπέχουν 4 καὶ 5 ὥρας—διὰ νὰ μεταβῶν εἰς τὸ «παζάρι», ὅχι διὰ τὸ καφφενεῖον, ταβέρναν κλπ. ἀλλὰ διότι ἔχουν ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ ἀγοράσουν ἢ νὰ πωλήσουν ἢ νὰ ἀνταλλάξουν τὰ προϊόντα των καὶ γενικῶς νὰ παρακολουθήσουν τὴν ἀγορὰν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκογενεῖας των. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἀφήσουν τὴν θείαν Λειτουργίαν, καὶ εἴαν ἔχουν καὶ ζῆα πρὸς πώλησιν, χρειάζονται δύο ἢ τρεῖς ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν, καὶ εἴαν ἔχουν καὶ ἄλλα μέλη θά ἀσχοληθῶν μὲ τὰ οἰκιακά κλπ. καὶ δὲν ἀπομένει οὐδεὶς ἐκ τῆς οἰκογενεῖας νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Δὲν πρέπει νὰ παραβλέψωμεν καὶ τοὺς παρασυρομένους, διότι ὑπάρχουν μερικοὶ οἱ ὅποιοι, ἐνῶ ξεκινοῦν ἐκ τῆς οἰκίας των μὲ ὄλην τὴν καλὴν τῶν διαθέσιν διὰ τὴν ἐκκλησίαν, συναντῶντες ὁμοῦ κάποιον φίλον των ἢ γνωστὸν εἰς τὸ καφφενεῖον ἢ τὴν ταβέρναν κλπ. παρασύρονται ἀπ' αὐτὸν καὶ μένουσιν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν. Ἀφ' ἐνὸς μὲν διὰ τοὺς περιγραφέντας λόγους, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι εἶναι μικρὰ τὰ χωρὶα εἰς πληθυσμὸν, οἱ Ἱεροὶ Ναοὶ μας μένουσιν κενοί. Συνεπὸς ἡ ἐφαρμογὴ τῆς Κυριακῆς ἀργίας δὲν θά πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἐκδιασμός πρὸς ἐκκλησιασμὸν, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχέρεια τῶν Χριστιανῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν των καθηκόντων.

Καλὸν θά ἦτο λοιπὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ πιστῶς ἡ Κυριακὴ ἀργία καὶ νὰ ὀρισθῇ παρὰ τοῦ Κράτους ἄλλη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος γιὰ τὸ «παζάρι» ὡς συμβαίνει εἰς ὀλίγας περιφερείας, ὁπότε οἱ Χριστιανοὶ δὲν θά ἀσχολοῦνται μὲ τὸ «παζάρι» καὶ θά προσέρχωνται εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς μας, χωρὶς νὰ ἐνοηθῇ ἐκδιαστικὸς ἐκκλησιασμός, παρὰ μόνον θά ἀναγκασθῶν πολλοὶ οἵτινες δὲν θά εὐρίσκουν ἀνοικτὰ κέντρα) νὰ ἐκκλησιάζωνται, διότι καὶ εἰς ὄρισμένας περιπτώσεις ἀπαιτεῖται ἡ ἐφαρμογὴ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου «Ἀνάγκασον αὐτοὺς εἰσελθεῖν ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκος μου»...

Πρὸς τοῦτο παρακαλῶ θερμῶς τὸν «Ἐφημέριον», ὅπως εἰσηγηθῇ εἰς εἰς τοὺς ἀρμοδίους τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ὁλόκληρον τὸ Ἑλληνορθόδοξον Χριστιανικὸν Κράτος, ἐπ' ἀγαθῇ τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς κοινωνίας καὶ πολιτείας.

Με πολλὴν συγγνώμην καὶ ἀδελφικούς ἀσπασμούς

Φαλαίσια 2-7-52

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΜΑΝΙΑΤΑΣ Ἱερεὺς

Ἐφημέριος Φαλαίσιος—Μεγαλοπόλεως

«Καὶ ποιήσας φραγγέλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τὰ τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέγεσε τὸ κέρμα καὶ τὰς τραπέζας ἀνέτρεψεν». (Ἰωάν. 2,15)

ΟΔΗΓΙΑΙ ΤΟΥ TAKE

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΙΣ

Διὰ νὰ εἰσαχθῆ ἕνας ἀσθενὴς μέτοχος τοῦ TAKE εἰς Νοσοκομεῖον ἢ Κλινικὴν ἀπαιτοῦνται, κατὰ τὸ ἄρθρον δ' τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας, αἱ ἐξῆς διατυπώσεις :

Γνωμάτευσις τοῦ θεράποντος ἱατροῦ τοῦ ἀσθενοῦντος περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς εἰσαγωγῆς αὐτοῦ πρὸς νοσηλείαν εἰς νοσοκομεῖον ἢ κλινικὴν. Εἰς τὴν γνωμάτευσιν αὐτὴν ὁ θεράπων ἱατρός πρέπει νὰ ἀναγράψῃ τὸ ὄνομα, ἐπώνυμον καὶ τὸν τόπον διαμονῆς τοῦ ἀσθενοῦς, καθὼς καὶ τὴν νόσον, ἐκ τῆς ὁποίας πάσχει οὗτος.

Ἡ γνωμάτευσις αὐτὴ θὰ σταλῆ εἰς τὸ Τοπικὸν TAKE, τὸ ὁποῖον θὰ ἐκδώσῃ «ἐντολὴν πρὸς ἐξέτασιν» τοῦ ἀσθενοῦς ὑπὸ τοῦ οἰκείου Νομιάτρου, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐπισυνάψῃ καὶ τὴν γνωμάτευσιν τοῦ θεράποντος ἱατροῦ.

Ὁ Νομιάτρος δάσει τῆς ἐξετάσεως, τὴν ὁποίαν θὰ ἐνεργήσῃ ὁ ἴδιος ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς του ἢ, ἐὰν ἡ ἐξέτασις διὰ διαφοροῦς λόγους καθίσταται ἀδύνατος, δάσει τῆς διαδρασθείσης εἰς αὐτὸν γνωματεύσεως τοῦ θεράποντος ἱατροῦ, θὰ ἐκδώσῃ ἐτέραν γνωμάτευσιν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἀναφέρῃ τὴν ἀνάγκην τῆς νοσηλείας καὶ τὰς ἡμέρας, αἰτινες πιθανῶς θὰ ἀπαιτηθοῦν πρὸς νοσηλείαν τούτου.

Ἐπὶ τῇ δάσει τῆς γνωματεύσεως αὐτῆς τοῦ Νομιάτρου τὸ Τοπικὸν TAKE θὰ ἐκδώσῃ εἰσιτήριο τοῦ ἀσθενοῦς διὰ τὸ Νοσοκομεῖον ἢ τὴν Κλινικὴν. Εἰς τὸ εἰσιτήριο θὰ ἐπισυναφθοῦν ἀμφότεραι αἱ γνωματεύσεις.

Εἰς ὅλως ἐξαιρετικὰς ὁμοῦ περιπτώσεις, ὅταν δηλαδὴ ἡ μορφή τῆς νόσου τοῦ ἀσθενοῦς ἐπιβάλλῃ τὴν ἄνευ ἀναβολῆς ἢ καθυστερήσεως εἰσαγωγὴν αὐτοῦ εἰς Νοσοκομεῖον ἢ Κλινικὴν, δύναται ὁ ἀσθενὴς νὰ εἰσαχθῆ εἰς αὐτὰ, χωρὶς τὴν τηρησὶν τῶν ἀναφερθεισῶν διατυπώσεων. Ἐν τῇ ἐξαιρετικῇ ὁμοῦ περιπτώσει ταύτῃ ὑποχρεοῦται ὁ ἀσθενὴς ἢ οἱ οἰκεῖοι του ἢ τὸ Νοσοκομεῖον ἢ ἡ Κλινικὴ νὰ εἰδοποιήσωσι περὶ τούτου τὸ Τοπικὸν TAKE ἐντὸς δύο ἢ τριῶν τῶν πολὺ ἡμερῶν, ἀποστέλλοντες εἰς αὐτὸ τὴν γνωμάτευσιν τοῦ θεράποντος ἱατροῦ τοῦ ἀσθενοῦς ἢ προτιμότερον τοῦ Νοσοκομείου ἢ τῆς Κλινικῆς, εἰς τὸ ὁποῖον εἰσῆχθη.

Τὸ Τοπικὸν TAKE θὰ διαβιβάσῃ ἀμέσως αὐτὴν μετὰ «ἐντολῆς πρὸς ἐξέτασιν» εἰς τὸν Νομιάτρον, ὅστις, ὡς προείπομεν, κατόπιν ἐξετάσεως τοῦ ἀσθενοῦς ἢ δάσει τῆς διαδρασθείσης εἰς αὐτὸν γνωματεύσεως θὰ ἐκδώσῃ τὴν ἰδικὴν του γνωμάτευσιν περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ ἀσθενοῦς εἰς Νοσοκομεῖον ἢ Κλινικὴν, ὁπότε τὸ Τοπικὸν TAKE θὰ ἐκδώσῃ τὸ προαναφερθὲν εἰσιτήριο, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποστείλῃ μετὰ τῶν δύο γνωματεύσεων εἰς τὴν Κλινικὴν ἢ τὸ Νοσοκομεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔχει εἰσαχθῆ ὁ ἀσθενὴς.

Τὸ TAKE οὐδεμίαν δαπάνην νοσηλείας δύναται ν' ἀναγνωρίσῃ, ἐὰν τὰ ὑποβληθησάμενα εἰς αὐτὸ δικαιολογητικὰ δὲν συνοδεύωνται α) μετὰ τὴν γνωμάτευσιν τοῦ Νομιάτρου περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ ἀσθενοῦς εἰς Νοσοκομεῖον ἢ Κλινικὴν καὶ β) μετὰ τὸ εἰσιτήριο τοῦ Τοπικοῦ TAKE.

Διαδώσατε παντοῦ
Τὰ Περιοδικὰ τῆς Ἐκκλησίας μας
“ ΤΟ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ,, ΚΑΙ “ ΤΑ ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ,,
Ἔτησίᾳ Συνδρομὴ δεχ. 30.000

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ TAKE

Παρά τῶν Ἐπιθεωρητῶν τοῦ TAKE διεπιστώθη καθυστέρησις καταβολῆς τοῦ ποσοστοῦ 6% καὶ διαφυγὴ τις τοῦ ἐκ κληροσθένου πόρου τοῦ TAKE.

Κατόπιν τούτου τὸ Δ. Συμβούλιον διέταξε πύκνωσιν τῶν ἐπιθεωρήσεων καὶ ἔδωκεν ἐντολὴν εἰς τοὺς Ἐπιθεωρητάς ὅπως ἐπιβάλλωσι τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένης κυρώσεις κατὰ παντός μὴ ἀποδίδοντος ἐμπροσθένως ἢ παραλείποντος τὴν ἀπόδοσιν τῶν πόρων τοῦ TAKE.

Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐν λόγῳ κυρώσεων ὑπομιμνήσκονται αἱ ἀποχρεώσεις τῶν ἱερῶν ναῶν καὶ τῶν αἰῶσα. ἐφημερίων.

Ὅτω πάντες οἱ ναοὶ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος ὡς καὶ οἱ τῶν ἑθρῶν τῶν λοιπῶν Ἱ. Μητροπόλεων ἀποχρεοῦνται νὰ καταθέτουν τὸ ποσοστὸν 6% ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων αὐτῶν εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνός καὶ τὸ ἀργότερον μέχρι τῆς 10ης τοῦ ἐπομένου. Πάντες οἱ λοιποὶ ναοὶ εἰς τὸ τέλος ἐκάστης τριμηνίας καὶ μέχρι τῆς 10ης τοῦ μετὰ τὴν τριμηνίαν πρώτου μηνός. Ἐπίσης ἀποχρεοῦνται ὅπως ἐμπροσθένως ἐπικολλοῦν τὰ νόμιμα κληρικὸσθημα ἐπὶ τῶν ἀποδείξεων δαπανῶν (1%) καὶ διπλοτύπου εἰσπράξεως δικαιωμάτων ἐκ μνημοσύνων (δρ. 3.000 δι' ἕκαστον μνημόσυνον).

Οἱ αἰῶσα. ἐφημέριοι ἀποχρεοῦνται ὅπως καταχωρῶσιν εἰς τὸ εἰδικὸν βιβλίον πρωτοκόλλου πᾶν ἐκδιδόμενον παρ' αὐτῶν πιστοποιητικὸν ἢ βεβαίωσιν καὶ ἐπικολλῶσιν ἐπὶ μὲν τοῦ πρωτοκόλλου τὸ κληρικὸσθημα τῆς αἰτήσεως, ἀξίας δραχ. 300, εἰς δὲ τὸ πιστοποιητικὸν ἢ τὴν βεβαίωσιν κληρικὸσθημον δρ. 500. Ἐπὶ πάσης ἐπικυρώσεως ὑπογραφῆς παρ' ἐφημερίου, Ἀρχ. ἐπιτρόπου, Ἱ. Μητροπόλεως κλπ. ἐπικολλᾶται κληρικὸσθημον δρ. 500.

— Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ TAKE ἀπέρριψε τὰς αἰτήσεις τῶν μετόχων αὐτοῦ, οἵτινες ἐζήτησαν, ὅπως ἐπιτραπῆ εἰς αὐτοὺς ἡ καταβολὴ τῆς ἐξ ἐξαγορᾶς προῦπηρεσίας ὀφειλῆς των, εἰς μηνιαίας δόσεις. Ἐκ τούτου καθίσταται γνωστὸν εἰς τοὺς μετόχους τοῦ TAKE, τῶν ὁποίων ἐνεκρίθη ἡ ἐξαγορὰ προῦπηρεσίας, ὅπως σπεύσωσι καὶ τακτοποιήσωσι τὴν ἐκ τῆς αἰτίας αὐτῆς ὀφειλὴν των, διότι ἄλλως θὰ ἀπολέσωσι τὸ εὐεργέτημα τῆς ἐξαγορᾶς.

**Ἀπονεμηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ TAKE συντάξεις
καὶ ἐφ' ἀπαξ βοηθήματα ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς.**

Ὄνοματεπώνυμον δικαιούχου	Διεύθυνσις	Μηνιαία σύνταξις		Ἐφ' ἀπαξ βοηθῆμα
		ἀρχομένη ἀπὸ	Ποσὸν	
ἱερ. Θεοδόσ. Βουδάκης	Καλαμίτσι-Αποκορών.	1.8.52	373.000	2.660.000
» Γεώρ. Καθουσσανάκης	Σταμινιά-Πεδιάδος Κρ.	1.7.52	373.000	2.650.000
προσβ. Ροζ. Μιχαλάτου	Βλαχᾶτα Κεφαλλην.	1.5.52	358.000	2.630.000
Μεταβιβασθεῖσαι συντάξεις.				
προσβ. Αἰκ. Γεωργουλάκη	Ἀρώματα Σφακίων	1.8.52	320.000	
Ἀναστασία Κουρτικᾶκη	Κουσὲ Ἀρκαδίας Κρ.	1.8.52	280.000	
προσβ. Ε. Κουτρομπάνη	Λύχνη Λήμνου	1.8.52	320.000	

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αἶδεσ. Πρωθιερ. Ἐμμαν. Γ. Ἀλεξάνην, Ἐνω Ἀσίας Ἡρακλείου (Κρήτης) : Ἐυχαριστοῦμεν θερμῶς διὰ τὴν ὄρασιότην καὶ συγκινητικωτάτην ἐπιστολὴν σας· αἱ διαπιστώσεις σας ἀποτελοῦν σπουδαίαν ἐπίσχυρον διὰ τὸ ἔργον τοῦ «Ἐφημερίου»· οἶσιν συγχαίρομεν διὰ τὰ εὐγενῆ σας αἰσθήματα καὶ διὰ τὰς καλὰς σας σκέψεις· εἰς τὰς ἀπορίας σας θὰ ἀπαντήσωμεν ἐν καιρῷ.— **Αἶδεσ. Ἀντών. Σαρρῆν,** Τοιτάλια Λεωνιδίου (Κυνοουρίας) : Εἰς τὰς ἀπορίας σας θ' ἀπαντήσωμεν ἐν καιρῷ, διότι κατακλυζόμεθα ἀπὸ ἐρωτήματα καὶ ὑποχρεούμεθα νὰ τηρήσωμεν κάποιαν σειρὰν.— **Αἶδεσ. Πρωθιερ. Ἀδ. Ε. Μανουσάκην,** Τύλισσον Μαλεβυζίου (Κρήτης) : Περὶ τοῦ «κληρικῶν» βαπτίσματος θὰ γράρωμεν ἄλλοτε τὰ προσήκοντα.— **Αἶδεσ. Πατέρα Βενέδικτον,** Ἐφημέριον Ἀγ. Ἀναργύρων Ρόδου : Ἐυχαριστῶς ἀπαντῶμεν εἰς τὰς ἐρωτήσεις σας. Καὶ δὴ : 1ον) Τὸ ψαλλίδισμα τοῦ μύστακος, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν εἶναι γενικὸν ἢ ὄχι, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐνπρεπῶς καὶ ἀκανθαλίτως, χάριν τῆς θ. Κοινωνίας εἶναι δεθὸν καὶ ἐτηρεῖτο καὶ ἀπὸ πολλοῦ παλαιοῦ εὐλαβεῖς Ἱερεῖς. 2ον) Τὸ ζήτημα τῆς κόμης τῶν Κληρικῶν ἀπαίτει ἐνδεύτεραν μελέτην καὶ ἀνάπτυξιν· ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν περὶ τούτου ἀτίληπιν τῶν κατὰ τόπους ὑπευθύνων Ἱεραρχῶν. 3ον) Ἡ τελεταρχικὴ εἰσβολή, πράγματι, φέρεται εἰς τὰς ἐπισήμονας λιτανεῖας ὑπὸ τῶν ἀνευ λειτουργικῶν ἀμφίων «τελεταρχῶν» ἀρχιμανδριτῶν φερόντων τὸ ἐπαγωγικὸν καὶ τὸν ἐπιστήθιον σταυρὸν των. 4ον) Εἰς τὸ ζήτημα τοῦ «ἀντιδώρου» δὲν ἐπιβεβαίεται μεγάλη ἀδοτηρότης. Ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀνάγκης ἢ περὶ ἀπλῆς τυχαίας συμπτώσεως δὲν πρέπει νὰ πολυπραγμασώμεν. 5ον) Τὰ ἔνηπια, βεβαίως δύναται νὰ κοινοποῦν πρὸς τῆς ἀπολύσεως τῆς θείας λειτουργίας, ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν γίνεται ἀφορμὴ συγχύσεως καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν νὰ κοινωνήσουν ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ἀσποφορίου. 6ον) Ἡ ἐκκλησιαστικὴ οἰκονομία ἐπιβάλλεται ἐν παντὶ καὶ πάντοτε. 7ον) Τὰ τῆς ἀπονομῆς καὶ τῆς στερήσεως τῶν «ὀφφικίων» εἶναι, πράγματι, δικαιοῦματα τοῦ κυριάρχου Ἀρχιερέως. 8ον) Ὡς πρὸς τὸν τόπον τῆς τελετῆς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, ἐφ' ὅσον ὁ ναὸς ἢ ἡ αἴθουσα τῆς ἐνορίας εἶναι ἀκατάλληλος ἢ ἀνεπαρκής, δύναται ὁ ἐπὶ τόπον ἐκκλησιαστικῶς ὑπεύθυνος νὰ ἐκλέξῃ καὶ ἄλλον τόπον, οἷον νομίζει καταλληλότερον.— **Αἶδεσ. Βασίλ. Βασιλείου,** Καμάραν (Κρήτης) : Ἐυχαριστοῦμεν διὰ τοὺς καλοὺς σας λόγους. Εἰς ὅλας τὰς ἀπορίας σας θ' ἀπαντήσωμεν, μὲ τὴν σειρὰν των. Εἰς ἐρωτήσεις ἐπὶ θεμάτων μὴ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος ἀπαντῶμεν εἰς τὴν παροῦσαν στήλην τῆς «Ἀλληλογραφίας» ἐν συντομίᾳ, χωρὶς ν' ἀναφύρωμεν τὰ ἐρωτώμενα, τὰ ὁποῖα ἐνίοτε ἀναφέρονται εἰς προσωπικὰ ἢ τοπικὰ ζητήματα.— **Αἶδεσ. Παν. Ἐδαγγελόπουλον,** Σιάτισταν : Σὰς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Τὰ θέματα τῆς ἐπιστολῆς σας θ' ἀποτελέσουν ἀντικείμενον ἐιδικῆς ἀρθρογραφίας τοῦ «Ἐφημερίου» ἐν καιρῷ.— **Αἶδεσ. Νικόλ. Ἀποστόλου,** Ἀνθοῦσαν Πύργου : Σὰς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς διὰ τοὺς καλοὺς σας λόγους. Περὶ τοῦ ἀνοίγματος τῶν βημοῦθρον κατὰ τὴν θ. λειτουργίαν ἐρεώρησαν ἄλλοτε τὰ προσήκοντα εἰς τὸν «Ἐφημέριον».— **Αἶδεσ. Ἐμμ. Κατσικολάτην,** Κελλέρια Σητείας (Κρήτην) : Ἡ χαρὰ σας καὶ αἱ κρίσεις σας διὰ τὸν «Ἐφημέριον» μᾶς ἐνθαρρύνουν. Εἰς τὰς ἀπορίας σας θ' ἀπαντήσωμεν ἐν καιρῷ.— **Αἶδεσ. Δάμπρον Τσάτσου,** Ν. Ἀογύριον Ἐδρυτανίας : Τὸ ἐνδιαφέρον σας διὰ τὰ περιοδικὰ τῆς Ἀποστολ. Διακονίας εἶναι ἀξιόπαινον καὶ συγκινητικόν. Εἰς τὴν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν διεβιβάσθη πρὸς ταπεινοποίησιν τὸ παράπονόν σας. Ἰδιαίτερος μᾶς ἐνθουσιάζουν τὰ διὰ τὸν «Ἐφημέριον» καλὰ σας αἰσθήματα. Ἐπὶ τῶν ἐρωτη-

μάτων σας ἀπαντῶμεν : 1ον) Τὸ Παλιῆριον ἀγαπῶσκεται τώρα εἰς τὰς πόλεις — κατ' οἰκονομίαν — ὑπὸ τοῦ ἱερέως κατ' ἰδίαν. 2ον) Ὅ,τι γίνεται κατὰ τὴν θ. λειτουργίαν τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μυστήρια, τὰ ὁποῖα ἄρχονται διὰ τοῦ «Εὐλόγημένη ἡ Βασιλεία...» 3ον) Ἡ ἐκκλησία διάταξις εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἀναφέρει «κατάλωτον ἰχθύος», ἡ ὁποία βεβαίως γίνεται εἰς πᾶσαν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος. 4ον) Δὲν εἶναι δυνατόν, εἰς τὰς μεγάλας πανηγύρεις ἰδίως καὶ τὰ Ψυχοσάββατα, νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὅλαι αἱ προσφοραὶ διὰ τὴν ἰ. Προσκομιδὴν. Οἱ χριστιανοὶ δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀσχολοῦνται μετ' αὐτὸ τὸ ζήτημα, διότι καὶ ὁ ἴδιος ὁ λειτουργὸς δὲν γνωρίζει πολλάκις τίνος τὴν προσφορὰν ἐχρησιμοποίησε. 5ον) Οὐδείς λόγος ἐπιβάλλει νὰ χροῖν ἐπίταξις ὁ εἰς ἱερέως. 6ον) Νομίζομεν ὅτι εἰς αὐτὴν τὴν ὁλοῦν ἑξαιρετικὴν περιπτώσει δὲν δύναται ν' ἀρνηθῆ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ὁ Ἐφημέριος, θ' ἀναφέρει ὅμως τοῦτο εἰς τὸν οἰκτεῖον Ἀρχιερέα, ἐκ τῶν ὑστέρων. 7ον) Αἱ μυστικαὶ εὐχαὶ τῶν Κατηχομένων ἀγαπῶσκεται πάντοτε, ἐκτός ἂν ἐγνοεῖτε τὰς ὑπὲρ αὐτῶν ἐκφώνους δεήσεις (μικρὰς Συναπτάς), αἱ ὁποῖαι χάριν συντομίως ἀγαπῶσκεται κάποτε καὶ αὐταὶ μυστικῶς. Τὸ ἂν ὑπάρχον ἢ ὄχι «Κατηχούμενοι» σήμερον εἶναι ἄλλο ζήτημα, περὶ τοῦ ὁποίου ἄλλοτε θὰ γίνῃ λόγος.— **Αἶδεο. Ν. Ἀντωνόπουλον, Ἀγ. Μαρίαν Κισσοῦ :** Ἐπιστολαὶ δὲν δημοσιεύονται αὐτοῦσι καὶ δι' ἑλλειψιν χώρου, ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ δι' ἄλλους πολλοὺς λόγους, ἐκτός ἑξαιρετικῶν περιπτώσεων γενικωτάτων ἐνδιαφερόντος. Ἐπὶ τῶν σημερινῶν ἐρωτημάτων σας : 1ον) Δὲν ἐνοεῖται αὐτὸ τὸ «φῶτισμα» τῶν πανηγύρεων ἔχετε τὴν καλωσύνην νὰ μὰς τὸ ἐξηγήσετε ; 2ον) Τὴν διάρκειαν τῆς θ. λειτουργίας ὁρίζει ἡ ἀρμοδιὰ ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς. 3ον) Τὸ κήρυγμα τῆς θ. λειτουργίας δὲν πρέπει κατ' ἀρχὴν νὰ ὑπερβαῖν τὰ 15', ὑπάρχον ὅμως καὶ ἐξαιρέσεις, ὅπως π.χ. όταν ὁ ἱεροκήρυξ ἐπισκέπτεται κατ' ἀραιότατα διαστήματα τὴν ἐνορίαν, ὅποτε οἱ χριστιανοὶ οἱ ἴδιοι περιμένουν καὶ θέλουν ν' ἀκούσων περισσότερα. 4ον) Εἰς οὐδένα ἐπιτρέπεται νὰ γίνεται πρόξενος ἀταξίας ἐν τῷ ναῷ. Ἡ ἔξοδος ἐκ τοῦ ναοῦ ἐπιτρέπεται εἰς πρόσωπα τῆς ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον αὐτὴ ἡ ὑπηρεσία των τὰ ὑποχρεώνει πρὸς τοῦτο. 5ον) Τὸ δικαίωμα τοῦ Ἐφημέριου, ὅπως ἐλέγξῃ καὶ διορθώσῃ τὰ κακῶς ἔχοντα εἶναι ἀναμφισβήτητον, διότι εἶναι συγχρόνως καὶ καθῆκόν του τοῦτο. Ὑπάρχον ὅμως πολλοὶ τρόποι πρὸς τοῦτο καὶ ποικίλλουν ὅσοι ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα καὶ τὰς περιστάσεις. 6ον) Βεβαίως δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ κατηγορεῖται ὁ Ἱερεύς, καὶ διὰ εἰς τοὺς ξένους. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ζήτημα πλεον καλῆς ἀνατροφῆς. Καλλίτερον ὅμως εἶναι νὰ μὴ παροτρύνει ἀφροσύνη πρὸς κατηγορίαν, ἔστω καὶ κατὰ παρεξήγησιν.— **Ἐπισημαίνω Ἱερομόναχον Εὐθύμιον Καλλίγερον, Πιτσιγιάνικα Κυθήρων :** Τὸ ζήτημα τῆς γονυκλισίας ἐν γένει κατὰ τὰς Κυριακὰς συνεζητήθη πρό τινας εὐρύτατα εἰς τὸν ἐκκλησιαστικόν μας τύπον, συναφῆς δὲ εἶναι καὶ τὸ ἐρωτήμα σας διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ Πάσχα μέχρι τῆς Ἀναλήψεως Κυριακὰς. Ἐπειδὴ αἱ γνώμαις ἐδιγάρθησαν, χωρὶς νὰ εἶναι δυνατόν νὰ δοθῆ ἀκέραια μία ἐπιστομὴ λύσις, κολὸν εἶναι νὰ ἰσχυρῆ ἡ γνώμη τοῦ κατὰ τόπους ὑπευθύνου καὶ ἀρμοδίου Ἀρχιερέως.— **Αἶδεο. Πρωτοπρ. Δημήτ. Γαϊαρην, Ἀρχιερατ. Ἐπίτροπον, Τσοτύλιον :** Παρὰ τὴν σχετικὴν προσπάθειάν μας, δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐξοικονομήσωμεν τὰ ζητούμενα φύλλα, διότι ὁ «Ἐφημέριος» τυπώνεται εἰς ἰσάριθμα μετ' ἡν «Ἐκκλησίαν» ἀντίτυπα καὶ δὲν ὑπάρχον μεμονωμένα τοιαῦτα ὑπεράριθμα. Ἀνυπόμικτα διὰ τοῦτο πολύ. Ἀναμένομεν τὰς ἐρωτήσεις σας. **Αἶδεο. Σπυρ. Κουρκουμέλην, Σκόλαν Κεφαλληνίας :** Σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τοὺς καλοὺς σας λόγους ἁπλῶς προσπαθοῦμεν νὰ ἐπιτελέσωμεν τὸ καθῆκόν μας πρὸς τὸν ἄξιον καλλιτέρας τύχης καὶ φιλοτιμώτατον Ἐφημερια-

κόν μας Κλήρον. Τὸ ἐρωτήμά σας διεβιάσθη εἰς τὸ TAKE.— **Αἶδεο. Δημήτρ. Μπουκουβάλα,** Ἰωάννινα: Ἐδχαριστοῦμεν διὰ τὰ καλὰ σας αἰσθη-
ματα καὶ διὰ τὰς εὐχὰς σας. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις σας ἀπαντῶμεν: 1ον) Κα-
κῶς δὲν ἀπαγγέλλεται τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως ὑπὸ τῶν Ἀναδόχων.
2ον) Ἡ παρόστασις δύο Ἀναδόχων, καθὼς καὶ τὰ διπλὰ ὄνοματα εἶναι
ἀπηγορευμένα. 3ον) Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀναδόχου ἄλειυρι τοῦ βαπτιζομένου δὲν
ἀναφέρεται εἰς τὸ Εὐχολόγιον, οὔτε ἀποτελεῖ στοιχεῖον τῆς τελετουργίας
τοῦ Ἀγ. Βαπτίσματος. Ἐφ' ὅσον ὁμως ἐπεκράτησε νὰ γίνεται, δὲν συντρέ-
χει λόγος νὰ καταπολεμηθῇ. Πρέπει, ἐν τούτοις, νὰ διαφωτισθῇ ὁ χριστιαν.
λαὸς ὡς πρὸς ὀρισμένας προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας, αἱ ὁποῖαι παρεσιέ-
φρουσαν εἰς τὴν ἔννοιαν καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ταύτης. 4ον) Διὰ
τὴν ἐπαρσιν τῶν στεφάνων τῶν νεονύμφων ἐγράφησαν ἄλλοτε εἰς τὴν στή-
λην τῶν «ἀποριῶν» τὰ δέοντα ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον Καθηγητήν. 5ον) Τὸ
«Ἐυλογημένη . . .» τῆς ἀρχῆς τοῦ Γάμου λέγεται ὑπ' ἄλλον ἐπὶ τῶν κερφα-
λῶν τῶν μελλονύμφων καὶ ὑπ' ἄλλων πρὸς Ἀνατολὰς. Ζήτημα ἐπονοσιῶδες,
ἐξαρωτόμενον ἐκ τῆς ἐπικρατήσεως κατὰ τόπους, τῇ ἐγκρίσει ἢ ἀνοχῇ τῶν
οἰκείων Ἀρχιερέων, συνηθείας. 6ον) Διὰ τὸ κοινὸν ποτήριον θὰ γράφω-
μεν εἰς τὴν στήλην τῶν «ἀποριῶν». 7ον) Οὐδεμία ἐξαιρέσις ἢ παραλείψις
προβλέπεται διὰ τὴν περίπτωσιν, πὺν ἀναφέρετε. 8ον) Ἡ χρίσις διὰ τοῦ
Εὐχέλαιου ὑφ' ὄλων τῶν μετεχόντων τῆς τελεσεως τοῦ Ἱεροῦ φαίνεται νὰ
εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν πληθυντικὸν «ἀλ εἰ ψ α ν τ ε ς αὐτὸν (τὸν ἀσθενή)
ἐλαίω» τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀδελφοθεοῦ Ἰακώβου. Ἡ χρίσις, γίνεται σταυ-
ροειδῶς εἰς τὸ μέτωπον, εἰς τὰς δύο ἐκατέρωθεν παρειάς, εἰς τὸν πώγωνα
καὶ εἰς τὰς δύο χεῖρας ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν ἀπαγγελλομένης τῆς εὐχῆς
«Πάτερ ἄγιε, ἱατρε . . .». 9ον) Εἰς πολὺν ἐπιδεικτικὰς περιπτώσεις δύναται
μὲ κατάλληλον τρόπον νὰ συστήσῃ χαμηλοφώνως τὰ πρέποντα ὁ ἱερεὺς εἰς
τὴν ἀναιδῶς προσερχομένην πρὸς τὴν θ. Μετάληψιν χρειάζεται ὁμως προ-
σοχὴ διὰ τὴν ἀποφυγὴν ἐπεισοδίων. 10ον) Ἐπεκράτησε σήμερον νὰ μετα-
δίδῃ τὰ Ἅγια ὁ λειτουργὸς Ἱερεὺς, καίτοι τοῦτο φαίνεται νὰ εἶναι ἔργον
μᾶλλον τοῦ Διακόνου, ἐφ' ὅσον αὐτὸς κρατῶν τὸ πλήρες Ἅγιον Ποτήριον
καλεῖ πρὸς τὴν θ. Μετάληψιν τοὺς πιστοὺς.— **Αἶδεο. Ἀθανάσιον Σιδερά-
κη,** Ἐφημέριον Μετοχίου Διοφύων Χαλκίδος: Ἐδχαριστως, ἀπαντῶμεν
εἰς τὰ ἐρωτήματά σας: 1ον) Προφανῶς ἡ εἰσαγωγή τοῦ ἄρτους βρέφους
ἐντὸς τοῦ Ἀγ. Βήματος κατὰ τὸν ἐκκλησιασμὸν προϋποθέτει τοῦτο βεβαπτι-
σμένον. Ἀλλὰ τὸ Εὐχολόγιον οἰωπᾷ σχετικῶς. 2ον) Οὐδαμοῦ προβλέπεται
ἢ κατ' οἶκον τέλει τοῦ γάμου εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπαγωγῆς ἢ τῆς
προιτέρας παρανόμου συμβιώσεως. Τὸ θέμα ὁμως εἶναι ἄξιον μελέτης καὶ
σὰς συγχαίρομεν. 3ον) Διὰ τὸ κοινὸν ποτήριον τῶν μελλονύμφων θὰ γρα-
φῶσι τὰ πρέποντα εἰς τὴν στήλην ἐπὶ «ἀποριῶν», διὰ δὲ τὴν ἄρσιν τῶν
στεφάνων ἐγράφη ὅτι ἐπροεπεν ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον Καθηγητήν.— **Αἶδεο.
Γεωργ. Ἐμμανουηλίδην,** Ἀνατολὴν Ἰωαννίνων: Περὶ τοῦ ἀξιώματος
τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου ἐν σχέσει πρὸς τὸ τοῦ Οἰκονόμου διεξήχθη μακρὰ
καὶ διεξοδικὴ συζήτησις ἄλλοτε ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ». Ἡ ἐπικρατετέρα
γνώμη εἶναι, ὅτι τὸ τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου εἶναι ἀνώτερον, ὡς καθαρῶς
ἱερατικὸν ὀφφίκιον, ἐν ᾧ τὸ τοῦ Οἰκονόμου ἀπενέμετο καὶ εἰς διακόνους
καὶ εἰς λαϊκοὺς ἀκόμη. Ὁ χορὸς τῆς χειροτονίας δὲν ἐπιηρεάζει τὸ προ-
βάδιμα τῶν ὀφφικίων.— **Αἶδεο. Γεωργ. Ν. Μανιάτην,** Ἐφημέριον Φα-
λαισίας Μεγαλοπόλεως: Ἡ ἀπὸ 2-7-52 ἐπιστολή σας δημοσιεύεται ἐν
τῷ παρόντι φύλλῳ τοῦ «Ἐφημερίου» διὰ τὸ γενικώτερον αὐτῆς ἐνδιαφέ-
ρον. Σὰς εὐχαριστοῦμεν.— **Αἶδεο. Ἀνδρέαν Ρουχωτῶν, Χανιά:** Σὰς εὐ-
χαριστοῦμεν διὰ τὰς περὶ τοῦ «Ἐφημερίου» καλὰς χρίσεις σας καὶ σὰς
συγχαίρομεν διὰ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὸν ἀξίειπαινον ζῆλον σας. Βεβαίως

ἔχετε δίκαιον ὡς πρὸς τὴν συνεχῆ χρησιμοποίησιν τοῦ ράσου εἰς τὰς πολι-
 τικὰς γελοιογραφίας τῆς ἀναφερομένης ἑφημερίδος. Ἡ ἐπιστολὴ σας ἐτέθη
 ἐπ' ὄψει τῆς Διευθύνσεως τῆς «Ἐκκλησίας». — **Αἰδεσ.** **Ἡλίας Π. Νάντην,**
Κρανίδιον : Ἡ ἀδεία γάμου ἐκδίδεται, κατ' ἀρχήν, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἐφη-
 μερίου τῆς νύμφης, ὅστις καὶ συντάσσει τὴν τελικὴν ὑπεύθυνον πιστοποιή-
 σιν δι' ἀμφοτέρους τοὺς μελλονόφους περὶ τοῦ ἀκολύτου τοῦ γάμου. Εἰς
 τὴν περίπτωσιν τῆς διαβίβασεως τῆς οὕτως ἐκδιδομένης ἀδείας εἰς ἄλλην
 ἐνορίαν πρὸς τέλος τῆν τοῦ μυστηρίου, δικαιούται ὁ μεταβιβάζων Ἐφημέριος
 νὰ εἰσπράξῃ ἅπαντα τὰ δικαιώματα τῆς ἐνορίας του. Εἰς τὴν περίπτωσιν
 ὅμως τῆς ἐκδόσεως ἁπλοῦ πιστοποιητικοῦ ἀγαμίας δι' ἕνα ἐκ τῶν δύο μελ-
 λονύμφων, δὲν ὑφίσταται κατ' ἀρχήν τοιοῦτο δικαίωμα, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ
 εἰδικὴ ἀπόφασις τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου ἐπιβάλλουσα τοῦτο. Ὁ Ἐφημέριος
 ἐν πάσῃ περιπτώσει ὡς δημόσιος λειτουργός, δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν
 ἔκδοσιν τοῦ νομίμως αἰτουμένου πιστοποιητικοῦ τῆς ἀρμοδιότητός του. —
Αἰδεσ. **Θεόδωρον Δημόπουλον, Κ. Κλειτορίαν Καλαβρύτων :** Ἡ ἐπι-
 στολὴ σας διεβιβάσθη εἰς τὴν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν. — **Αἰδεσ.** **Ἀναστάς Γ.**
Κατοίφην, Ἀλῆς : Σὰς εὐχαριστοῦμεν δι' ὅσα περὶ τοῦ «Ἐφημερίου»
 γράφετε. Ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων σας ἀπαντῶμεν : 1ον) Ἡ περίπτωσις εἶναι
 πεμπτον βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστίας, ἐπιτροπευόμενον ἦδη. 2ον) Πατὴρ καὶ υἱὸς δὲν
 δύναται νὰ νυμφευθοῦν μητέρα καὶ κόρη. Ἐξηγήσατε ὅμως σαφέστερον
 τὴ ἔννοετέ με τὸ «ὁ μὲν υἱὸς εἶναι ἀπὸ ἄλλης μητέρας καὶ ἡ θυγατέρα ἀπὸ
 ἄλλου πατέρα». — **Αἰδεσ.** **Ἀθανάσιον Κοζαντάκη,** Κάτω Μωσαντίτσαν
 Παρνασσίδος : Σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν λίαν ἐνδιαφερόμεσαν ἐπιστολήν
 σας. Ἐπὶ τῶν θιγομένων θεμάτων θὰ ἐπανέλθωμεν προσεχῶς. — **Αἰδεσ.**
Κ. Παπαεὐθυμίου, Μανιάουλην : Τὸ ζήτημα τοῦ ραδιοφώνου, τὸ ποῖτον
 θίγει ἢ ἐπιστολὴ σας, θ' ἀπασχολῆσιν ἀσφαλῶς τὴν Διοκ. Ἐκκλησίαν.
 Ἄλλὰ χρειάζεται μεγάλη προσοχή. Μὴ ἀνησυχεῖτε. — **Πανος. ἄρχιμ.**
κ. Χρυσ. Γιάτην, Πλαίσια Ἰωαννίνων : Τὰ τέκνα τῶν ἠσφαλισμένων τοῦ
 TAKE δικαιούνται συντάξεως τὰ μὲν ἄρρενα μέχρι τοῦ 18ου ἔτους τῆς
 ἡλικίας των, τὰ δὲ θῆλαι μέχρι τοῦ γάμου των. — **Αἰδεσ.** **Πρεσβύτερον**
κ. Ἰωάν. Γκίτζην, Τριπόταμον Τήρου : Εἴσθε ἠσφαλισμένος εἰς τὸ TAKE
 ἀπὸ 1-6-1930. Σήμερον δικαιούσθε συντάξεως δραχμῶν 373.000. Δικαι-
 οῦσθε ὅμως νὰ ἐξαγοράσῃτε δύο ἐτῶν προϋπηρεσίαν σας πρὸ τοῦ 1930.
 Πρὸς τοῦτο δέον νὰ ὑποβάλλητε σχετικὴν αἴτησιν εἰς τὸ TAKE. Διὰ ταύ-
 την θὰ συζητηθῇ νὰ καταβάλλητε περίπου 750.000 δραχ. Μετὰ τὴν ἐξαγο-
 ρὰν ἡ σύνταξις σας θὰ ἀνέλθῃ εἰς δραχ. 386.000 μηνιαίως. Ὁρραναὶ ἀγα-
 μοὶ θυγατέρες ἱερέων δικαιούνται συντάξεως ὑπὸ τοῦ TAKE. — **Αἰδεσ.**
Γ. Παπαδοκοκκολάκην, Νέον Χωρίον Ἀποκορώνου : Ἀνεγνωρίσθη ἡ
 ἀσφάλισις σας εἰς τὸ TAKE ἀπὸ 1-6-1930. Πρὸς τακτικοποίησιν τοῦ λήσμοα
 σας ἐκ τῆς αἰτίας αὐτῆς δέον νὰ καταθέσῃτε εἰς τὸ Τοπικὸν TAKE δραχ.
 4.782.250 τὸ συντομώτερον πρὸς ἀποφυγὴν τόκων ὑπερμερίας. — **Αἰδεσ.**
Παναγ. Σινόπουλον, Τρίπολιν : Ὁφείλετε ἐξ ἀσφαλιστρῶν εἰς τὸ TAKE
 δραχ. 692.300, δικαιοῦσθε δὲ συντάξεως σήμερον ἐκ δραχ. 646.000 μη-
 νιαίως. — **Αἰδεσ.** **Δημ. Στριχόν, Μάξιον :** Εἴσθε ἠσφαλισμένος εἰς τὸ
 TAKE ἀπὸ 1-6-1930, ὀφείλετε ὅμως εἰς αὐτὸ δι' ἀσφάλιστρά σας ἀπὸ
 1-6-1930 ἕως 30-9-1945 πρὸς ἀναπροσαρμοσθῆν ἀσφάλιστρον δραχμῶν
 15.750 μηνιαίως καὶ ἐπὶ μῆνας 184 . . . . . Δραχ. 2.898.800
 Τόκους ὑπερμερίας πρὸς 6% ἀπὸ 1-6-30—30-9-45 . . . . . > 1.440.000
 Διαφορὰν κρατήσεων μεταξὺ 5% καὶ 7% ἀπὸ 1-10-45
 — 30-6-52 . . . . . > 462.000

Σύνολον . . . . . > 4.800.000

*Αίδες. Σπυρ. Βάσσην, Θύρρειον : Ἡ σύνταξις, τῆς ὁποίας δικαι-
οῦσθε σήμερον, ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 394.000 μηνιαίως, τὸ δὲ ἐφ' ἀπαξ
εἰς δραχ. 2.670.000. Μικρὸν ποσὸν ὀφειλῆς σας θὰ σὰς ζητηθῇ, διὰν
ὑποβάλλητε δικαιολογητικὰ πρὸς συνταξιοδότησιν.*

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΜΑΣ

Τὰ μέλη τοῦ Ἱερατικοῦ Συνεδρίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χίου, τὸ ὁποῖον συνήλθε τὴν 28 Ἰουλίου 1952. Ἐν τῷ μέσῳ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου κ. Παντελεήμων, ἔχων ἐκατέρωθεν τοὺς Καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. κ. Βασ. Μ. Βέλλαν, Γεν. Δ/τὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, καὶ Κωνστ. Μπόννην. Πρὸ αὐτῶν (καθήμενοι) οἱ Δ/ταὶ τῆς Ἀποστολ. Διακονίας Πανος. Ἀρχιμανδρῖται κ. κ. Τιμόθεος Χαλόφτης, τοῦ Θείου Κηρύγματος, καὶ Παντελεήμων Καρανικόλας, τῆς Ἱ. Ἐξομολογήσεως.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

«Ο Ἐφημέριος» στέλλεται δωρεάν πρὸς ὅλους τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Ἐκκλησίας», τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ παράρτημα.

Παρακαλοῦνται ὅλοι οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ἐκκλησίας», καὶ ἰδίᾳ οἱ ἐξ αὐτῶν Κληρικοί, ὅπως ἀνακοινώσωσιν ἡμῖν πᾶσαν σκέψιν των σχετικὴν πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ παραρτήματος τούτου.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται οἱ εὐλαβέστατοι Πρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι, ὅπως ἀπευθύνωσιν εἰς τὸν «Ἐφημέριον» πᾶσαν ἐρώτησιν ἢ ἀπορίαν των σχετικὴν πρὸς τὸ λειτουργημά των, ἵνα λάβωσιν ἐν καιρῷ τὰς ἀπαιτούμενας ἀπαντήσεις ἀπὸ τῶν στηλῶν αὐτοῦ.

Σημείωσις: Δι' ὅτι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον: Πρὸς τὸν Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερον κ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναῖον, Ἀποστολικὴν Διακονίαν, Ἰασιῶν 1, Ἀθήνας (τηλέφ. 72.112).

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

1. ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟ ΜΕΓΑ, ἐπὶ ἀρίστου χάρτου, δίχρωμον, με ὡραίας βυζαντινὰς εἰκόνας, πανόδετον. Ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἐκηρύχθη ὡς τὸ μόνον ἀθηντικὸν καὶ ἐπίσημον κείμενον τῆς Ἐκκλησίας. Τιμᾶται δρχ. 90,000
2. ΕΘΝΟΣ ΚΑΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ, τοῦ πρώην Ὑπουργοῦ κ. Κωνστ. Τσάτσου. Τιμᾶται δρχ. 7.000
3. Η Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, εἰς μικρὸν σχῆμα (τῆς τσέπης), διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῶν πιστῶν πρὸς παρακολούθησιν τῆς θείας λατρείας. Τιμᾶται δρχ. 1.500

Ἀποστέλλονται εἰς πάντα ἐμβάζοντα τὴν ἀξίαν των, ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.